

ЖӘРДЕМАҚЫЛАРДЫ ТАҒАЙЫНДАУ ТӘРТІБІ ӨЗГЕРЕДІ

2

ҚАЗАҚ ҚАЗАНЫ ҚАЛАЙ ЕСТІРТКЕН?

6

№37 (777). 2 қазан, 2026 жыл

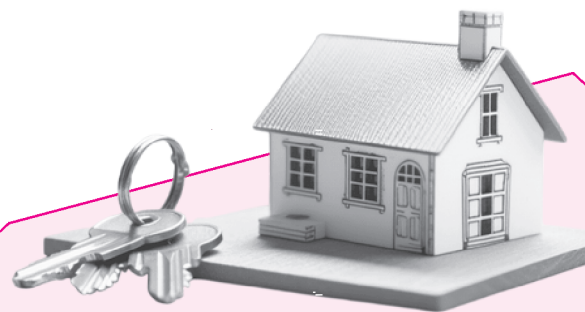
Өзгені сынағанша, өзінді түзет!

ҚЫЗМЕТ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

www.kyzmet-gazeti.kz

Газет 2009 жылдың 19 маусымында бастады

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚОЛЖЕТІМДІЛІГІН ЕСЕПТЕУ ӘДІСТЕМЕСІН ҚАЙТА ҚАРАУ ҰСЫНЫЛДЫ

Қазақстанда тұрғын үй қолжетімділігін есептеу әдістемесін қайта қарау ұсынылды. Құрылтай депутаты Бөріхан Нұрмұхамедовтің айтуынша, қазіргі модель бүгінгі шынайы жағдайға сәйкес келмейді.

«2026 жылғы тамызда тұрғын үйді жалға алу құны жылдық көрсеткіште 17,1 пайызға қымбаттады. Ал халықтың нақты жан басына шаққандағы табысы бірінші тоқсанда небәрі 0,1 пайызға өсті. 2025 жылдың қорытындысы бойынша медианалық жалақы 317 мың теңге, ал ең көп таралған жалақы 116 мың теңге болды. Сондықтан орташа жалақы бойынша есептеулер қарапайым қазақстандық отбасының мүмкіндіктері туралы асыра сілтелген түсінік қалыптастыруы мүмкін», – деді депутат үкіметке жолдаған сауалында.

"Тұрғын үй қолжетімділігінің өңірлік көрсеткіштерінің ресми жүйесін енгізу орынды деп санаймыз. Есептеулердің негізіне үй шаруашылығының медианалық табысы алынуы тиіс. Тұрғын үй құны нақты мәмілелер, несиелендірудің нарықтық шарттары және тұрудың толық құны бойынша анықталуы керек", – деп есептейді Бөріхан Нұрмұхамедов. Оның пікірінше, әдістеме келесі көрсеткіштерге негізделуі тиіс:

- қолжетімділік коэффициенті: стандартты тұрғын үйдің нарықтық құнының отбасының медианалық жылдық табысына қатынасы.
- жүктеме көрсеткіші: ипотекалық төлемге, жалдау ақысына және коммуналдық шығындарға жұмсалатын қолдағы табыстың үлесі.
- жинақтау кезеңі: отбасына алғашқы жарнаны қалыптастыру үшін қажетті нормативтік мерзім.
- біліктілік кедергісі: банк талаптарына және мемлекеттік тұрғын үй бағдарламаларының критерийлеріне нақты сәйкес келетін отбасылардың үлесі.
- отбасы бюджетіне түсетін жүктеме: өз бюджетінің 30, 40 және 50 пайыздан астамын тұрғын үйге жұмсайтын үй шаруашылықтарының үлесі.

"Ақпаратты өңірлер, елді мекендердің түрлері және отбасы санаттары бойынша егжей-тегжейлі көрсету қажет. Бұл көрсеткіштер жеңілдікті ипотека, сатып алу құқығымен жалға алу, тұрғын үй сертификаттары мен өңірлік бағдарламаларды әзірлеу кезінде қолданылуы тиіс. Мемлекеттік қолдаудың нәтижесі тек берілген несиелер санының артуы емес, отбасы бюджетіне түсетін нақты жүктеменің азаюы болуы керек", – деді ол.

Депутат соңғы екі жылдағы барлық өңір бойынша пилоттық есептеулерді ұсынуды және қолданыстағы жеңілдікті бағдарламалардың отбасылардың тұрғын үй сатып алуға жұмсайтын нақты шығындарын азайтқан-азайтпағанын бағалауды сұрады. Нәтижелер бойынша 2027 жылдан бастап осы көрсеткіштерді тоқсан сайын жариялап тұру ұсынылды.

ӨНДІРІСТЕГІ ӘЛЕМІНДЕГІ ӨМІР: НӘЗІК БОЛМЫС, НЫҚ МІНЕЗ

Кентау өңірінде қаланың дамуына, инфрақұрылымның тұрақты қызмет етуіне өз үлесін қосып жүрген бір жан бар. Ол – Кентау жылу энергия орталығының қазандық және турбина цехының аға машинисті Шынар Шекербекова. Осы салада жиырма жылға жуық еңбек етіп келе жатқан білікті маман еңбек жолын 2007 жылы бастаған. Алғашында бояушы-сырлаушы, одан кейін отынмен жабдықтаушы болып істеді. Кейіннен машинистің көмекшісі, машинист, уақыт өте келе тәжірибе жинақтап, аға машинист дәрежесіне дейін көтерілді. Бүгінде оның міндетіне қаланың жылу беру жүйесінің тиімділігін қамтамасыз ететін қазандық пен турбиналардың жұмысын, ондағы қысымды, температура мен су деңгейін тұрақты түрде қадағалау кіреді. Осылайша Шынар Шекербекова қала тұрғындарының қолайлы өмір сүруіне өз үлесін қосып келеді.

ЖИЫРМА ЖЫЛҒА ЖУЫҚТАҒАН ТӘЖІРИБЕ

Кентау жылу энергия орталығы – қала инфрақұрылымының маңызды бөлігі. 1934 жылдан бері үздіксіз жұмыс істеп келе жатқан бұл кәсіпорын бүгінде сан мыңдаған тұтынушыға қызмет көрсетеді. Тоқсаныншы жылдары тоқырау болып, халық Кентаудан жаппай көшіп жатқан бір кезеңдерде бұл мекеменің жұмысы тоқтап қалды. Орталықтан келер жылу болмаған соң тұрғындар өз пәтерлеріне пеш қойып, терезеден мұржа шығарып жатты. Он жыл бойы тіршілігі тыншып қалған мекеменің жұмысы тек 2007 жылы ғана жанданды. Осы кезде көптеген қайта қалпына келтіру жұмыстары қолға алынып, жаңадан жұмысшылар жинақталды. Шынар Шекербекованың мекемедегі еңбек жолы да осы уақытта басталған болатын.

– Кентауға келін болып түскен соң біраз жыл баламен үйде отырып қалдым. Содан жұмысшылар керек болып жатыр дегенді естіген соң осында келіп орналастым. Әуелгіде қара жұмыстан баста-

дым. Шаң-тозаңның арасында жүрдік. Әктеу-сырлау жағында бірнеше ай істедім. Одан кейін үш жыл отынмен жабдықтау бөлімінде болдым. Ол жақта көмір жіберетін болған соң киіміміз шаң, бет-аузымыз күйе болады. Кейіннен қазіргі өзім істеп жүрген қазандық және турбина цехына ауыстым. Сонда осы цехтың жұмысшыларына қызығатынымын. Сыртынан қарап «Қандай керемет, барлығы тап-таза жүреді» деп сүйсініп отыратынмын. Сөйтсем осы жерде жұмыс істеуді Құдай маған да бұйыртып тұр екен.

Бұл жерге келген соң алғашында нені қосып, нені өшіруді білген жоқпын. Өзім жас болдым. Жұмыстың жөн-жосығын осындағы білікті мамандардан үйрендік, сұрадық, іздендік, солай тәжірибе жинадық. Бұға күйіп қалмау, көмірге зақымданып қалмау секілді сақтық шараларын да меңгердік. Сөйтіп осында түбегейлі қалып қойдым. Менің бүгінде аға машинист болып отырғаным сол алдыңғы аға буын беріп кеткен білімінің арқасы.

(Жалғасы 5-бетте).

«ҚЫЗМЕТ» ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР. ИНДЕКС: 64295

ОҚУЛЫҚТАҒЫ ОЛҚЫЛЫҚ ҚАЙТСЕК ТҮЗЕЛЕДІ?

7

ЖӘРДЕМАҚЫЛАРДЫ ТАҒАЙЫНДАУ ТӘРТІБІ ӨЗГЕРЕДІ

Қазақстанда мемлекеттік жәрдемақыларды тағайындау тәсілі өзгереді. Олардың бір бөлігі алушылардың қажеттілік деңгейі ескеріле отырып төленеді, деп хабарлайды Kapital.kz іскерлік ақпарат орталығы еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің баспасөз қызметіне сілтеме жасап.

«Бүгінде әлеуметтік қорғау жү- йесінде республикалық бюджеттен мемлекеттік жәрдемақының 39 түрі қарастырылған. Жаңа тәсіл бойын- ша оның 14 түрі қажеттілік деңгейі ескеріле отырып тағайындалады. Өзгерістер Отбасының цифрлық картасы «А» және «В» санаттарына жатқызатын, яғни әл-ауқат деңгейі жоғары немесе ауқатты отбасылар- ға қатысты болады. Олардың ката- рында балалы және көпбалалы от- басыларға, ата-аналар мен мүге- дектігі бар адамдарға күтім жасай- тын тұлғаларға берілетін төлемдер, мүгедектік және асыраушысынан айырылу бойынша жәрдемақылар, жерлеуге берілетін төлем, сондай- ақ соғыс қимылдарының ардагер- леріне, қаза тапқан әскери қызмет- шілердің отбасыларына және мем- лекеттік атақтарға ие болған аза- маттарға арналған жекелеген арна- йы мемлекеттік жәрдемақылар бар», – деп хабарлады еңбек ми- нистрлігі.

Бұл ретте жаңа тәртіп төлемнің нақты түріне қарай қолданылады. «Алайда бұл барлық төлемдерді алу құқығы автоматты түрде сақта- лады дегенді білдірмейді», деп атап өтті ведомство.

«Егер бірінші топтағы мүгедек- тігі бар адам мүгедектік бойынша жәрдемақы алып жүрсе, бұл төлем сақталады. Ал егер оның басқа тө- лем алуға құқығы пайда болса, мы- салы, бала тууына байланысты тө- лемге, ол қажеттілік деңгейі ескері- ле отырып тағайындалады. Осы-

лайша әрбір төлем оны тағайындау негізі мен оған деген қажеттілік қа- ғидаты ескеріле отырып жеке қара- лады. Негізгі мақсат – әлеуметтік қолдауды барынша атаулы ету және оны шын мәнінде мұқтаж адамдар- ға бағыттау», – деп түсіндірді ми- нистрлік.

Бұған дейін еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі елде әлеуметтік саланы цифрландыру- дың келесі кезеңі іске қосылаты- нын хабарлаған болатын. Оның аясында үй шаруашылықтарының кешенді цифрлық профильдері қалыптастырылады.

Жаңа жүйе азаматтардың қар- жылық жағдайы туралы неғұрлым нақты мәлімет қалыптастыру үшін банк секторының, мемлекеттік ор- гандардың және кредиттік бюро- лардың ақпараттарын біріктіреді. Бұл мемлекетке күрделі өмірлік жағдайға тап болуы мүмкін отбасы- ларды алдын ала анықтап, ұзақ өтініштер мен қосымша растаулар- ды талап етпей, оларға әлеуметтік көмекті уақтылы көрсетуге мүм- кіндік береді.

Сонымен қатар үкімет базалық әлеуметтік төлемдерді жоюды жос- парлап отырған жоқ. Алайда 2027 жылдан бастап оларды тағайындау- дың кейбір тетіктері қайта қара- лады. Өзгерістер ең алдымен та- быс деңгейі жоғары азаматтарға қатысты болады, ал үнемделген қаражат әлеуметтік маңызы бар басқа бағыттарды дамытуға жұмса- лады.

ДӘРІГЕРГЕ ЖАЗЫЛУ МҮМКІНДІГІ ЕКІ АПТА САЙЫН ТЕКСЕРІЛМЕК

Денсаулық сақтау министрі Ақмарал Әлназарова емханаларда дәрігерлерге жазылу мүмкіндігін әр екі апта сайын тексеруге тапсырма берді. Бұл туралы Stan.kz ақпарат агенттігі 31- арнаның «Информбюро» бағдарламасына сілтеме жасап хабарлайды.

Ақмарал Әлназарова әр екі апта сайын монито- ринг жүргізіп, емханаларда медициналық көмек- тің қолжетімділігін тексеруді тапсырды. Көптеген емханаларда дәрігерлердің қабылдау кестесі жа- салғанымен, науқастар өздігінен қабылдауға жазы- ла алмайды.

«Егер адам емханаға кіре алмаса, онда жоғары деңгейдегі мәселелер туралы қалай айтуға бола- ды? Жергілікті жерлерде бейінді маманға немесе жалпы практика дәрігеріне қабылдауға жазылу мүмкіндігін ашу үшін, меніңше, ерекше ұйымдас- тырушылық қабілеттің қажеті жоқ», – дейді ол.

Қазір анестезиолог-реаниматологтар, акушер- гинекологтар, хирургтар, педиатрлар, радиолог- тар, кардиологтар және неонатологтар тапшы мамандар қатарында. Невропатолог, ревматолог, эндокринолог және басқа да бейінді мамандарға қабылдауға жазылу қиын.

«Дәрігер тапшылығы кейде шешілмейтін мәсе- леге айналады. Себебі біздің түлектеріміз, рези- дентураны аяқтаған мамандардың бір бөлігі грант бойынша жұмыс істеуге міндетті. Ал кейбірі сол міндетін өтеп жүріп, басқа өңірге кетуі мүмкін. Яғни, кадрлардың бір өңірден екіншісіне ауысуы

жағдайға айтарлықтай әсер етеді», – дейді бас тера- певт, медицина ғылымдарының докторы, қоғам белсендісі Вилен Молотов-Лучанский.

Емханалардағы негізгі жұмысты жалпы прак- тика дәрігерлері атқарады. Дәрігердің айтуынша, ол емханаға миллиондаған теңге табыс әкелген- імен, өзі небәрі 250 мың теңге алады. «Жалпы прак- тика дәрігерлеріне жеке кәсіпкер ретінде емхана- ларды айналып өтіп, халыққа медициналық қыз- мет көрсетуге мүмкіндік беріңіздер. Сонда тіпті шалғайдағы ауылдарда да тұрғындардың барлығы алғашқы медициналық-санитарлық көмекпен кам- тылады», – дейді Қайырғали Көнеев.

«Қазір жалпы практика дәрігерлері негізінен менеджер қызметін атқарып, науқастарды бейінді мамандарға жібереді. Егер олар науқастарды өздері емдейтін болса, бейінді дәрігерлерге кезек те азаяр еді», – дейді сарапшы.

МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНА ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙДА ТЕЛЕФОН ҚОЛДАНУҒА РҰҚСАТ БЕРІЛЕДІ?

Қазақстанда мектеп оқушылары мен тәрбиеленушілерінің сабақ кезінде ұялы телефон пайдалану тәртібі бекітілді. Оқу-ағарту министрінің 2026 жылғы 24 қыркүйектегі №282- НҚ бұйрығында телефонды қандай жағдайда қолдануға болатыны көрсетілген, деп хабарлайды BAQ.KZ тілшісі.

Жаңа ереже меншік нысаны мен ведомство- лық бағыныстылығына қарамастан, барлық орта білім беру ұйымдарына қатысты. Құжатқа сәйкес, оқушыларға сабақ барысында ұялы те- лефонды тек үш жағдайда пайдалануға рұқсат етіледі. Біріншіден, мұғалімнің нұсқауымен оқу тапсырмасын орындау үшін телефон қа- жет болған жағдайда қолдануға болады. Екін- шіден, оқушының, тәрбиеленушінің немесе басқа адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін жағдай туындаса, телефон

пайдалануға рұқсат етіледі. Үшіншіден, оқушы- ның денсаулық жағдайына байланысты ұялы теле- фонды қолдану қажет болған жағдайда да шектеу қойылмайды. Бұйрықта ұялы телефонды пайдала- ну тәртібі барлық орта білім беру ұйымдары үшін бірдей екені белгіленген.

Құжатқа сәйкес, бұйрық алғаш рет ресми жари- яланған күннен кейін күнтізбелік 10 күн өткен соң күшіне енеді. Алайда қазіргі уақытта бұйрық мем- лекеттік тіркеуден өтуі тиіс.

ӘРБІР СЫНҒАН БҰТАҚ ПЕН ЗАҢСЫЗ АТЫЛҒАН ҚҰС – ТАБИҒАТҚА КЕЛГЕН ЗИЯН

Қырғауыл – қазақ даласының сәнін келтіретін, табиғаттың ерекше жаратылыстарының бірі. Әсіресе Сырдария өзенінің бойындағы тоғайлы алқаптар қырғауылдың негізгі мекендеу ортасы болып табылады. Оның әсем келбеті мен табиғаттағы маңызы бұл құсты қорғаудың қаншалықты маңызды екенін көрсетеді.

Қырғауыл табиғаттағы экологиялық тепе-теңдікті сақтауда маңызды рөл атқарады. Ол зиянды жәндіктерді жеп, олардың шамадан тыс көбеюіне жол бермейді. Сонымен қатар өсімдіктердің тұқымдарының таралуына ықпал етеді. Сондықтан қырғауылды қорғау – тек бір құсты ғана емес, тұтас табиғи экожүйені қорғау деген сөз. Өкінішке қарай, соңғы жылдары табиғи мекендердің азаюы, қамыс

пен тоғайлардың өртенуі және заңсыз аңшылық қырғауыл санына кері әсерін тигізуде. Осыған байланысты ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда құстың тіршілік ету орта- сын сақтау, өрттің алдын алу, заңсыз аң аулауға жол бермеу және халық арасында экологиялық мәдениетті қалыпта- стыру бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде.

«Сырдария-Түркістан мемлекеттік өңірлік табиғи паркі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің мамандары қырғауылдың мекендейтін аумақтарын тұрақты бақылау- да ұстап, табиғи органы қорғау және биоалуантүрлілікті сақтау бағытында кешенді іс-шараларды жүзеге асыруда. Табиғатты қорғау – тек мамандардың ғана емес, әрбір аза- маттың ортақ міндеті.

Әрбір сынған бұтақ, әрбір заңсыз атылған құс – таби- ғатқа келген зиян. Сондықтан табиғатты аялау, жануарлар дүниесін қорғау және келер ұрпаққа бай табиғи мұраны аман жеткізу – баршамыздың азаматтық парызымыз.

Қырғауылдың әсем үні Сыр бойының тоғайларынан ешқашан үзілмесін. Табиғатты бірге қорғайық, табиғатты бірге сақтайық!

Бақытжан ЕРІК,
Сырдария-Түркістан мемлекеттік өңірлік табиғи парк КММ ЕҚТА бөлімінің Жедел топ инспекторы.

ШЫМКЕНТ: ЖҮЙЕЛІ ЖҰМЫС, НАҚТЫ НӘТИЖЕ

Шымкент қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуында тұрғындарды жұмыспен қамту, табысын арттыру, әлеуметтік тұрғыдан әлсіз топтарға қолдау көрсету және азаматтардың өмір сапасын жақсарту бағыттары өзара сабақтастықта жүзеге асырылып келеді. Бұл ретте әлеуметтік көмектің атаулы сипатын күшейтіп, азаматтарды тұрақты табыс көзіне бағыттау, мүмкіндігі шектеулі жандарға қолжетімді орта қалыптастыру және еңбек нарығындағы сұраныс пен ұсынысты үйлестіру мәселелеріне айрықша мән беріледі.

Шаһардағы бұл бағыттағы жұмыстардың барысы, биылғы жылдың сегіз айында атқарылған шаралар мен алдағы міндеттері жөнінде Шымкент қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасының басшысы Жанат Утебаева баяндады. Оның айтуынша, бүгінгі таңда негізгі басымдық – әлеуметтік көмекті тек төлеммен шектемей, азаматтың өз мүмкіндігін пайдаланып, тұрақты жұмыспен қамтылуына жағдай жасау.

ҚОЛДАУДАН БАСТАЛҒАН ҚАДАМ ТҰРАҚТЫ ЖҰМЫСҚА ЖАЛҒАСУДА

Шымкенттегі жұмыспен қамту саясатының негізгі өзегін азаматтарды тұрақты еңбекке орналастыру құрайды. 2026 жылы қала бойынша 31 398 адамды жұмыспен қамту шараларына тарту жоспарланған. Жылдың сегіз айының қорытындысында оның 26 412-сі түрлі бағыттар бойынша жұмыспен қамтылып, жоспардың 85 пайызы орындалған. Жыл соңына дейін қалған көрсеткішті толықтыру көзделіп отыр.

Қаладағы еңбек нарығына қатысты статистикалық мәліметтерге сүйенсек, 2026 жылдың екінші тоқсанында жұмыссыз ретінде 22 401 азамат тіркелген. Сонымен бірге соңғы жылдары жұмыссыздық деңгейінің төмендеуі үрдісі байқалады. Жастар арасындағы жұмыссыздық көрсеткіші де екі жыл бұрынғы 3,4 пайыздан қазіргі 1,8 пайызға дейін төмендеген. Алайда сала басшысының айтуынша, жұмыспен қамтудағы басты мақсат сандық көрсеткішті орындаумен ғана шектелмейді. Ең маңыздысы – азаматтың уақытша жұмысқа емес, тұрақты еңбекке орналасуына мүмкіндік жасау.

«Біздің басты бағытымыз – халықты жұмыспен қамту. Жұмыспен қамту шараларына қатысқан азаматтардың тұрақты жұмысқа орналасуына ерекше мән береміз. Қазір бос жұмыс орындары бар, бірақ кей жағдайда азамат пен жұмыс берушінің талаптары бір-біріне сәйкес келе бермейді. Сондықтан біз екі тараптың арасындағы алтын көпір болуға тырысамыз», – деді Жанат Өмірсейітқызы.

Жыл басынан бері жұмыспен қамту шаралары аясында тұрақты еңбекке орналасқандардың саны 16 мыңнан асқан. Бұдан бөлек, азаматтардың еңбек нарығына бейімделуіне мүмкіндік беретін уақытша жұмыс орындары да ұйымдастырылған. Оның ішінде, Жастар практикасы, қоғамдық жұмыстар, әлеуметтік жұмыс орындары және «Күміс жас» жобасы бар. Жастар практикасы әсіресе оқу орнын жаңа бітірген мамандар үшін маңызды мүмкіндікке айналып отыр. Биыл бұл бағытта 1 704 жас жұмыспен қамтылған. Бағдарламаның негізгі мақсаты – диплом алған жас маманға еңбек тәжірибесін жинақтап, өзінің кәсібі бағыты бойынша тұрақты жұмысқа орналасуына жол ашу.

«Жоғары оқу орны мен колледжді бітірген жас мамандар бірден тұрақты жұмысқа орналасып кете бермейді. Жастар практикасы осы аралықты тиімді пайдалануға мүмкіндік береді. Жас маман тәжірибе жинайды, жұмыс ортасына бейімделеді, өзінің қабілетін көрсетеді. Одан кейін сол мекемеде немесе басқа кәсіпорында тұрақты жұмысқа орналасуына бағыт-бағдар беріледі», – деді сала басшысы.

Қоғамдық жұмыстарға да сұраныс бар. Жыл басынан бері бұл бағытта жоспарланған көрсеткіштен асып, 1 479 азамат жұмыспен қамтылған. Ал 50 жастан асқан азаматтарды еңбекке тартуға арналған «Күміс жас» жобасы бойынша 285 адам жұмысқа орналасқан. Мұндай жобалардың барлығы азаматты әлеуметтік қолдаумен қатар еңбекке араластыруды көздейді. Әсіресе еңбек нарығында тәжірибесі бар, бірақ жасына

байланысты жұмыс табуы қиындаған азаматтар үшін «Күміс жас» жобасының мәні зор.

Жаңа жұмыс орындарын құру бағытында да жұмыстар атқарылуда. Биыл 9 446 жаңа жұмыс орнын құру жоспарланып, сегіз айда оның 7 732-сі ашылған. Бұл көрсеткіштің басым бөлігі азаматтардың өз бастамасымен ашқан кәсіпкерлік нысандарының есебінен қалыптасып отыр. Кәсіпкерлікке бет бұрған азаматтарды қолдау үшін «Бастау-Бизнес» жобасы арқылы оқыту жұмыстары жүргізілуде. Жылға 2 130 адамды оқыту жоспарланғанымен, нақты қамтылған азаматтар саны 2 623-ке жеткен.

Қайтарымсыз грант беру бағыты да осы саясаттың бір бөлігі. Биыл гранттың алғашқы легіне шамамен 400 азамат өтініш білдіріп, соның арасынан 103 адамның бизнес-жобасы комиссия тарапынан мақұлданған. Қазір олар қажетті материалдық-техникалық құралдарын алып, кәсіптерін бастауға кіріскен. Сала басшысы мемлекеттік қолдаудың тиімділігі тек қаражат берумен өлшенбейтінін атап өтті. Грант алушы өз бизнес-жоспарында көрсетілген бағытты нақты іске асырып, алынған қаражатты мақсатты пайдалануы қажет.

«Біз азаматпен келісімшартқа отырамыз. Бизнес-жоспарда қандай құрал-жабдық көрсетілсе, сол алынуы керек. Жалған чек немесе басқа адамның затын көрсетіп, міндеттемені орындайды дегуге болмайды. Жұмыс орны ашылады деген азамат нақты жұмысын бастауы тиіс. Сондықтан біз тек қаржы беріп қоймай, оның қалай жұмсалғанын да бақылаймыз», – деді басқарма басшысы. Мұндай бақылаудың нәтижесінде бұрын берілген гранттардың мақсатсыз пайдаланылған жағдайлары да анықталған. 2022 жылдан бері жүргізілген тексерулер барысында 140-қа жуық азаматтан қаржыны қайтару жұмыстары жүргізілген.

Жұмыссыз азаматтарды кәсіптік оқыту да назардан тыс қалған жоқ. Жұмыс берушілердің сұранысына сәйкес кадр тапшылығы бар мамандықтар бойынша 450 азаматты оқыту жоспарланып, бұл көрсеткіш толық орындалған. Бұдан бөлек, жұмыс орнында оқытуға арналған бағыт бойынша да жоспар толық қамтылған.

Еңбек нарығындағы нақты сұранысты ескеру мақсатында бос жұмыс орындары

ның жәрмеңкелері ұйымдастырылып келеді. Шымкент қаласының өзінде қазіргі таңда үш мыңнан астам бос жұмыс орны ұсынылған. Оның ішінде тұрақты және уақытша жұмыс орындары бар. Солтүстік өңірлерге қоныс аудару бағыты да еңбек нарығымен тығыз байланысты. «Еңбек күніне» орай өткен жұмыспен қамту жәрмеңкесіне солтүстік облыстардан жұмыс берушілер келіп, түрлі мамандықтар бойынша мыңдаған бос жұмыс орнын ұсынған. Жәрмеңке нәтижесінде азаматтарға тұрақты жұмысқа орналастуға жолдамалар беріліп, олардың бір бөлігі қазірдің өзінде жұмысқа кіріскен. Бұл бағытта цифрлық мүмкіндіктер де кеңінен қолданылып отыр. Азаматтар Enbek.kz еңбек биржасы порталы арқылы үйінен шық-

пай-ақ республика аумағындағы бос жұмыс орындарын қарап, өзіне қолайлы жұмысқа өтініш бере алады.

Жұмыспен қамту жүйесіндегі тағы бір өзгеріс – жұмыс іздеушілермен жеке жұмыс жүргізу мерзімінің ұлғаюы. Бұған дейін азамат жұмыс іздеуші ретінде қысқа мерзім тіркеліп, кейін жұмыссыз мәртебесін алатын болса, енді биыл қазан айынан бастап оның жұмыс іздеуші ретінде жүйеде болуы ұзағырақ қарастырылған. Бұл аралықта мамандар азаматтың білімі мен кәсібі тәжірибесін зерделеп, лайықты бос жұмыс орындарын ұсынуға мүмкіндік алады.

«ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕКТІҢ МӘНІ - ҚАРАЖАТТА ЕМЕС, ӘЛЕУЕТТІ АРТТЫРУДА...»

Әлеуметтік қорғау саласындағы маңызды бағыттың бірі – атаулы әлеуметтік көмек. Бұл қолдау күнкөріс деңгейі төмен отбасыларға белгілі бір мерзімге беріледі. Соңғы жылдары бұл көмекті алушылар санының айтарлықтай азаюы байқалады. 2024 жылы атаулы әлеуметтік көмек алған отбасылар саны 8 810 болса, биылғы сегіз айда бұл көрсеткіш 1 858 отбасыға дейін төмендеген. Яғни екі жыл ішінде алушылар саны шамамен 79 пайызға азайған. 2025 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда да төмендеу бар. Бұл өзгерісті басқарма басшысы әлеуметтік көмекті тағайындау жүйесінің күшеюімен және отбасылардың табысын арттыруға бағытталған жұмыстың нәтижесімен байланыстырады. Өйткені атаулы әлеуметтік көмек тұрақты жәрдемақы емес, отбасының қиын жағдайдан шығуына мүмкіндік беретін уақытша қолдау ретінде қарастырылады.

«Атаулы әлеуметтік көмек – халыққа жай ғана таратыла беретін жәрдемақы емес. Оның негізгі мақсаты – табысы төмен отбасының осы жағдайдан шығуына жағдай жасау. Егер отбасында еңбекке жарамды адам болса, біз сол азаматты жұмысқа орналастыруға, кәсіптік оқытуға немесе кәсіп бастауына мүмкіндік беруге тиіспіз. Яғни мемлекет көмегімен қатар отбасының өз мүмкіндігін пайдалануына жағдай жасалуы керек», – деді Жанат Утебаева.

Осы мақсатта әлеуметтік келісімшарт

жасалады. Оның аясында отбасының еңбекке жарамды мүшелерімен жеке жұмыс жүргізіліп, табысын арттыру жолдары қарастырылады. Мұндай тәсіл кей жағдайда азаматтардың атаулы әлеуметтік көмектен өз еркімен бас тартуына да алып келген. Мысалы, кейбір азаматтардың іс жүзінде табысы бар екені анықталған. Тұрақты жұмысқа орналасуды ұсынған кезде, өзінің кәсібі немесе бейресми табыс көзі бар екенін айтып, атаулы әлеуметтік көмектен бас тартқан жағдайлар кездескен. Биыл атаулы әлеуметтік көмек алуға байланысты отбасылармен жүргізілген жұмыстың нәтижесінде 427 азамат тұрақты жұмысқа орналастырылған.

Сала басшысының айтуынша, атаулы әлеуметтік көмек тағайындау барысында отбасының нақты жағдайын анықтау аса маңызды. Осыған байланысты цифрлық жүйелер мен ведомстваралық мәліметтерді салыстыру жұмыстары күшейтілген. Бұрын учаскелік комиссия мүшелері отбасының тұрмыс жағдайын зерделегенін қағаз жүзінде растайтын болса, қазір бұл процесте цифрлық бақылау құралдары қолданылуда. Атап айтқанда, комиссия мүшелерінің барған жері мен өтініш берушінің мекенжайы сәйкестендіріліп, Face ID секілді технологиялық мүмкіндіктер пайдаланылуда. Отбасының цифрлық картасы да осы жұмыстың бір бөлігі. Қазір отбасылар әлеуметтік жағдайына қарай бірнеше санатқа бөлініп, әсіресе қолдауды қажет ететін D және E санатындағы отбасылармен нысаналы жұмыс жүргізуге басымдық беріледі.

Әлеуметтік көмекті нақты мұқтаж адамға жеткізу үшін заңсыз немесе жалған мәліметтерді анықтау бағытында да жұмыстар жүргізіледі. Кейбір азаматтардың табысын төмен көрсеткені, жалған медициналық анықтамалар ұсынганы немесе жұмыс істеп тұрған жеке кәсіпкерлік нысаны ретінде тіркелгенімен, іс жүзінде кәсіп жүргізбегені анықталған.

«Біз әлеуметтік көмекті ешкімнен алып қоюды мақсат етпейміз. Керісінше, шын мәнінде мұқтаж азаматқа көмектесіп, оның жағдайын жақсартуға тырысамыз. Егер отбасының еңбекке жарамды мүшесі бар болса, оның табысын көтеруіміз керек. Жұмыс бар кезде адамды тұрақты еңбекке орналастыруға мүмкіндік жасау – ең дұрыс жол», – деді басқарма басшысы.

Әлеуметтік қолдау тек атаулы әлеуметтік көмекпен шектелмейді. Қалада түрлі санаттағы азаматтарға мерекелік және ай сайынғы төлемдер қарастырылған. Зейнеткерлер, көпбалалы аналар, ардагерлер, денсаулығына байланысты тұрақты қолдауды қажет ететін азаматтар тиісті әлеуметтік төлемдермен қамтылады. Шымкентте зейнет жасындағы азаматтардың саны жүз мыңнан асады. Олардың арасында тыл еңбеккерлері мен Ұлы Отан соғысының ардагерлері де бар. Сонымен қатар қалада көпбалалы аналардың саны да жоғары. Қарттар күніне орай 70 жастан асқан азаматтарға бір реттік төлем қарастырылған. Ал көпбалалы аналарға 8 наурыз мерекесіне байланысты әлеуметтік төлемдер беріледі. Мұндай төлемдерді алу үшін азаматтардың арнайы мекемеге барып, қайта-қайта өтініш беруі талап етілмейді. Қаражат тиісті деректер мен есепшоттар негізінде автоматты түрде аударылады.

Жыл ішінде түрлі санат бойынша бір-реттік және ай сайынғы әлеуметтік төлемдер де жүргізіліп келеді. Денсаулығына байланысты ұзақ мерзімді емді қажет ететін азаматтар, оның ішінде туберкулезбен ауыратындар мен онкологиялық дертке шалдыққан балалар тиісті қолдауға ие болады. Тірек-қимыл аппараты бұзылған бірінші және екінші топтағы азаматтарға да ай сайынғы әлеуметтік төлемдер қарастырылған. Әлеуметтік қолдаудың тағы бір бағыты – санаторийлік-курорттық ем. Бұл қызметті алу үшін азаматтардың кезекке тұруы автоматтандырылған. Жүйе арқылы кезегін бақылауға мүмкіндік бар. Биыл жоспарланған 8 535 адамның арасынан сегіз айда 5 090 азамат сауықтыру орындарына жіберілген.

ШЫМКЕНТ: ЖҮЙЕЛІ ЖҰМЫС, НАҚТЫ НӘТИЖЕ

(Соңы. Басы 3-бетте).

ҚАМҚОРЛЫҚ КҮШЕЙГЕН САЙЫН МҮМКІНДІКТЕР ДЕ КЕҢЕЙЕДІ

Шымкентте мүмкіндігі шектеулі азаматтардың әлеуметтік ортаға бейімделуі мен қажетті қызметтерге қол жеткізуіне ерекше көңіл бөлініп отыр. Қалада 43 924 мүгедектігі бар азамат тұрады. Оның 8 895-і – 18 жасқа дейінгі балалар. Әр азаматқа мүгедектік белгіленген кезде жеке оңалту бағдарламасы бекітіледі. Онда адамның қандай техникалық құралдарға, медициналық немесе әлеуметтік қызметтерге мұқтаж екені көрсетіледі. Бұл мәліметтер негізінде азамат қажетті қызмет пен құралды электронды жүйе арқылы таңдай алады.

«Бүгінгі таңда мүмкіндігі шектеулі азаматқа қажетті құралды алу үшін бұрынғыдай көптеген мекемені аралап жүрудің қажеті жоқ. Қажеттілігі оңалту бағдарламасында көрсетіледі. Азамат ХҚКО арқылы өтініш береді, кейін әлеуметтік порталдан өзіне қажетті тауарды немесе қызметті жеткізушіні таңдай алады. Таңдау мүмкіндігі азаматтың өзінде. Құрал жеткізілгеннен кейін ғана тиісті төлем жүргізіледі», – деді сала басшысы.

Биыл бұл бағытта 52 мыңнан астам өтініш түсіп, оның 42 мыңнан астамы орындалған. Азаматтар техникалық оңалту құралдарымен, протездік-ортопедиялық бұйымдармен, есту аппараттарымен және басқа да қажетті қызметтермен қамтамасыз етілуде. Мүмкіндігі шектеулі азаматтардың күнделікті өміріндегі маңызды мәселенің бірі – көлік қолжетімділігі. Осы мақсатта Шымкентте инвентакс қызметі жұмыс істейді. Қала бойынша 38 арнайы көліктер яғни инвентаксилер бірінші топтағы, тірек-қимыл аппараты бұзылған, арба пайдаланатын азаматтарға қызмет көрсетеді. Жыл басынан бері бұл қызметті жүздеген азамат пайдаланған.

Қолжетімді орта мәселесі де назарда. Мүмкіндігі шектеулі азаматтарға арналған нысандар мен қозғалыс бағыттары республикалық деңгейдегі inva.gov.kz арнайы порталы арқылы бақыланады. Қала тұрғындары нысанның мүмкіндігі шектеулі азаматтарға қаншалықты бейімделгенін сол жүйеден көре алады. Әлеуметтік қызмет көрсету саласында стационарлық, жартылай стационарлық, уақытша болу және үйде қызмет көрсету бағыттары жұмыс істейді. Жыл басынан бері осы қызметтердің әр түрімен мыңдаған азамат қамтылған. Мүгедектігі бар азаматтарға арналған әлеуметтік инфрақұрылымды кеңейту бағытында да бірқатар жоба іске асырылып жатыр. Мәселен, психоневрологиялық ауытқуы бар 18 жастан асқан азаматтарға арналған №1 стационарлық орталықтың мүмкіндігін кеңейту үшін қосымша 50 орындық ғимарат салынды. Қазір жаңа орындарды қабылдау жұмыстары жүргізілуде. Бұл қосымша орындар кезекте тұрған азаматтарды орналастыруға мүмкіндік береді.

Балаларға арналған «Қолдау» орталығының жағдайын жақсарту бойынша да ауқымды жұмыс атқарылуда. Бұрыннан бері пайдаланылып келген ғимарат күрделі жөндеуден өткізілуде. Жобаға республикалық бюджеттен шамамен 575 миллион теңге қарастырылып, балаларға арналған заманауи дамыту және оңалту мүмкіндіктерін кеңейту көзделген. Жаңартылған орталықта ойын және жиһаз жабдықтары, дамытушы құралдар, медициналық оңалту құрылғылары, тұз шахтасы, шунгит бөлмесі, интерактивті және жұмсақ бөлмелер, гидромассаж кабинеттері, сондай-ақ тігін, ағаш және қыш бұйымдарын жасау шеберханаларын ашу жоспарланған.

Соңғы жылдары жаңа әлеуметтік орталықтардың ашылуы да қаланың әлеуметтік инфрақұрылымын толықтырып келеді. Солардың бірі – «Сенім» орталығы. Мұнда психоневрологиялық ауытқуы бар, 18 бен 35 жас аралығындағы азаматтарға қызмет көрсетіледі. Бұл жастағы азаматтардың ата-аналары үшін мәселе ерекше өзекті. Өйткені 18 жасқа дейін балалар арнайы орталықтардың

қызметін пайдалана алады, ал көмелеттік жасқа толғаннан кейін ата-ананың күнделікті күтімі мен жауапкершілігі артады.

«Ата-аналар бізге бірнеше рет келіп, осы мәселені көтерді. 18 жасқа дейінгі балаларға арналған орталықтар бар, ал 18 жастан кейінгі жастардың ата-аналары үлкен қиындыққа тап болатын. Сондықтан осы қажеттілікті ескере отырып, «Сенім» орталығы ашылды. Мұнда 50 орын қарастырылған. Азаматтарға күтім көрсетумен қатар, олардың ата-аналарының да уақытын тиімді пайдалануына мүмкіндік жасалады», – деді Жанат Утебаева.

18 жасқа дейінгі мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған қызметтер де кеңейтілген. Бұған дейін «Аялы алақан» және «Қамқор» орталықтары жұмыс істесе, сұраныстың артуына байланысты «Балауса» балалар орталығы ашылған. Нұрсәт шағынауданында орналасқан бұл мекеме 1,5 жастан 18 жасқа дейінгі балаларға күндізгі қызмет көрсетеді.

Қарттардың белсенді өмір салтын қолдау бағытында да инфрақұрылымдық өзгерістер бар. «Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» бұрын жалға алынған ғимаратта орналасса, кейін қаланың басқа нысанына көшірілген. Бұл шешім бюджет шығынын оңтайландыруға мүмкіндік берген. Ал Бозарық аумағында бірінші және екінші топтағы мүмкіндігі шектеулі азаматтарға арналған 150 орындық жаңа оңалту орталығының құрылысы жүргізілуде. Орталықта бассейн және оңалту қызметтеріне қажетті басқа да инфрақұрылым қарастырылған. Құрылыс жұмыстарын жыл соңына дейін аяқтау жоспарланған.

Әлеуметтік қызмет көрсету жүйесінде үйсіз қалған азаматтарды бейімдеу де маңызды бағыттардың бірі. Забадамдағы бейімдеу орталығының ғимараты ескіргендіктен, жаңа 100 орындық нысан салу мәселесі қолға алынған. Қазір оның жобалау-сметалық құжаттары әзірленіп жатыр. Бейімдеу орталығы уақытша баспанасыз қалған азаматтарды орналастырумен ғана шектелмейді. Мұнда олардың құжаттарын қалпына келтіру, туған-туыстарын іздеу, отбасымен қайта қосу және жұмысқа орналасуына ықпал ету жұмыстары жүргізіледі.

«Біз бұл азаматтарды орталыққа әкеліп, сонда қалдырып қоймаймыз. Егер туған-туыстары бар болса, іздеп табуға тырысымыз. Жұмысқа жарамды азамат болса, жұмысқа орналастыруға көмектесеміз. Кейбірінің құжаты болмайды, оны қалпына келтіруге жәрдемдесеміз. Негізгі мақсат – азаматты уақытша қиындықтан шығарып, қалыпты өмірге қайта бейімдеу», – деді басқарма басшысы.

Қыс мезгілінде орталыққа келетін азаматтар саны 220-ға дейін жетеді. Жаз айларында бұл көрсеткіш төмендейді. Полиция департаментімен бірлескен жұмыстардың нәтижесінде көшеде қалған азаматтар анықталып, орталыққа жеткізіледі.

КӨШІ-ҚОННЫҢ КӨКЖИЕГІ КЕҢЕЙІП, ҚАНДАСТАРҒА МҮМКІНДІК АШЫЛДЫ

Шымкенттің әлеуметтік-экономикалық дамуында көші-қон мәселесінің де өзіндік орны бар. Басқарманың жұмыс бағыттарының бірі – қандастармен жұмыс жүргізу,

еңбекші көшіп келушілерді тіркеу және еңбек ресурстарын өңірлер арасында тиімді бөлу.

Биыл қалада 68 отбасыға, яғни 142 адамға қандас мәртебесі берілген. Алайда қазіргі уақытта заңнамаға енгізіліп жатқан пилоттық өзгерістерге байланысты қандас мәртебесін беру тәртібінде уақытша шектеу бар. Жаңа тәртіп бойынша қандастарды еңбек күші тапшы өңірлерге бағыттау көзделген. Олардың қатарында Абай, Ақмола, Қостанай, Павлодар, Солтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан және Ұлытау облыстары бар. Бұл өңірлерде еңбек ресурстарына сұраныс жоғары болғандықтан, көшіп баратын азаматтарға жұмыс пен баспана мәселесін шешуге жағдай жасау қарастырылған.

«Қазір қандас мәртебесін беру тәртібіне байланысты пилоттық жоба жүріп жатыр. Бұрын барлық өңірлерде бұл мәселе қаралатын болса, қазіргі таңда еңбек күші тапшы жеті өңірге басымдық берілген. Сондықтан Шымкентте бұл қызмет уақытша тоқтатылып тұр. Бұл – азаматтарды белгілі бір өңірге бағыттап, еңбек ресурстарын тиімді орналастыруға арналған өзгеріс», – деп түсіндірді сала басшысы.

Шетелдік жұмыс күшін тарту да заң талаптары аясында жүзеге асырылады. Қаладағы жаңа жобаларда немесе арнайы техникалық мамандар қажет болған жағдайда шетелден маман тартылуы мүмкін. Бірақ бұл ретте қазақстандық жұмыс күшінің үлесі кемінде 97 пайыз деңгейінде сақталуы тиіс. Шетелдік жұмыс күшіне байланысты төлемдерден биыл бюджетке 67 миллион теңгеге жуық қаржы түскен. Еңбекші көшіп келушілерге рұқсат беру бағытында да жұмыстар атқарылуда. Әсіресе құрылыс саласында көрші елдерден келетін азаматтарға сұраныс бар. Бұл бағытта белгіленген квота аясында қызмет көрсетіліп, бюджетке тиісті төлемдер түседі.

Еңбек ресурстарын өңірлер арасында қайта бөлу мәселесінде Солтүстік Қазақстан, Павлодар және басқа да еңбек күші тапшы облыстарға қоныс аудару бағыты маңызды орын алады. Шымкенттен биыл 143 отбасы, яғни 586 адам солтүстік өңірлерге қоныс аударған. Олардың басым бөлігі Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарына барған. Бұл бағыттағы жұмыстың тиімділігін арттыру үшін бос жұмыс орындарының жәрменкелері ұйымдастырылып, қоныс аударуға ниетті азаматтарға нақты жұмыс орындары ұсынылады. Жуырда өткен жәрменкеге солтүстік өңірлердің бірнеше ауданы қатысып, 6,5 мыңға жуық бос жұмыс орнын ұсынған. Жәрменкеге жүзден астам жұмыс беруші қатысқан. Нәтижесінде 150 азаматқа тұрақты жұмысқа орналасуға жолдама беріліп, олардың 70-і жұмысқа орналасқан. Сонымен қатар субсидияланатын жұмыс орындарына жолданған азаматтар да бар. Бұл шаралар азаматтардың тек жұмыс табуына емес, еңбек ресурсы тапшы өңірлерге қоныстанып, жаңа ортаға бейімделуіне мүмкіндік береді.

Жұмыспен қамту саласында әлеуметтік тұрғыдан әртүрлі санаттағы азаматтарды еңбекке тарту мәселесі де қамтылған. Олардың қатарында қандастар, жетімдер, мүмкіндігі шектеулі азаматтар, пробация есебінде тұрғандар, бас бостандығынан айырылып, кейін қоғамға қайта оралған азаматтар бар.

Алимент бойынша берешегі бар азаматтармен де жеке жұмыс жүргізіледі. Мұндай азаматтардың тұрақты табыс көзі болмаған жағдайда, оларды жұмыспен қамту арқылы алименттік міндеттемелерін орындауына мүмкіндік жасау көзделеді. Жуырда осындай санаттағы 44 азамат жұмыспен қамту қызметіне тартылып, олардың 9-ына тұрақты жұмысқа орналастыруға жолдама берілген.

Еңбек нарығына жастарды ерте бейімдеу де назардан тыс қалған жоқ. Жұмыс берушілермен байланыс орнату мақсатында жоғары оқу орындарының соңғы курс студенттерімен кездесулер өткізіліп, олардың мамандығына сәйкес кәсіпорындар мен жұмыс орындары таныстырылған. Мұндай жұмыстың мақсаты – студент диплом алғаннан кейін ғана жұмыс іздемей, оқу кезінде-ақ еңбек нарығындағы мүмкіндіктерді танып, болашақ жұмыс орнын алдын ала анықтау. Жазғы демалыс кезінде оқушыларды еңбекке тарту да ұйымдастырылған. Биыл 14 жастан асқан оқушылар мен студенттер қатарынан 298 бала уақытша жұмыспен қамтылған. Олардың арасында білім беру ұйымдарының студенттері және 16 жастан асқан мектеп оқушылары бар.

«Жастарға еңбекке ерте араласудың маңызы зор. Біз олардың оқуын екінші орынға ысырып қоймай, бос уақытын тиімді пайдалануға жағдай жасауымыз керек. Сонымен қатар соңғы курс студенттерін жұмыс берушілермен ертерек таныстыру арқылы олардың болашақ мамандығына сәйкес жұмыс табуына мүмкіндік бергіміз келеді», – деді Жанат Утебаева.

Жалпы, басқарма жұмысындағы негізгі өзгерістердің бірі – қызмет көрсету процестерінің біртіндеп толық цифрландырылуы. Жұмыссыз ретінде тіркелу, әлеуметтік көмек тағайындау, мүмкіндігі шектеулі азаматтарды қажетті құралдармен қамтамасыз ету секілді көптеген қызмет түрі электронды жүйеге көшірілген. Бұл азамат пен мемлекеттік орган арасындағы тікелей байланысты азайтып, қызмет көрсетудің ашықтығын арттыруға бағытталған.

Әлеуметтік салада цифрландыру жалғаса береді. Атаулы әлеуметтік көмек тағайындауда отбасының жағдайын анықтау, мүгедектігі бар азаматтарға қажетті құралдарды беру, жұмыс іздеушілерді тіркеу секілді бағыттарда автоматтандырылған жүйелер жетілдіріліп жатыр. Жанат Өмірсейітқызы атап өткендей, цифрландырудың мақсаты – адамды жүйеден алыстату емес, керісінше қызмет көрсетуді нақты әрі әділ ету.

«Автоматтандыру енгізілді екен деп, жұмыс тоқтап қалмайды. Керісінше, жүйе жетілдіріліп отырады. Бізге азаматтың нақты жағдайын көріп, онымен жеке жұмыс істеу маңызды. Сондықтан сандық құралдар мамандардың жұмысын жеңілдетіп қана қоймай, азаматқа көрсетілетін қызметтің сапасын арттыруға қызмет етуі керек», – деді ол.

Шымкенттегі жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау саласында атқарылып жатқан жұмыстардың барлығы бір-бірімен өзара байланысты. Жұмыссыз азаматты еңбекке тарту, аз қамтылған отбасының табысын арттыру, мүмкіндігі шектеулі адамның қажетті құралын алуына жағдай жасау, қарттарға әлеуметтік қолдау көрсету, жастарды еңбек нарығына бейімдеу және еңбек ресурстарын тиімді орналастыру – біртұтас әлеуметтік саясаттың бағыттары.

Алдағы кезеңде де басты міндет осы жүйелілікті сақтап, мемлекеттік қолдауды нақты қажет ететін азаматқа дер кезінде жеткізу болып қала береді. Бір жағынан, әлеуметтік көмектің атаулы сипаты күшейтіліп, екінші жағынан, еңбекке қабілетті азаматтардың өз мүмкіндігін пайдалануына жол ашылады. Осы арқылы әлеуметтік қолдау уақытша жәрдеммен шектелмей, азаматтың тұрақты табысқа, еңбекке және дербес өмір сүруге қадам басуына мүмкіндік беретін тетікке айналар мақ.

Әлия ӘУЕСБЕКОВА

◀ (Соңы. Басы 1-бетте).

Міне, бұл салаға мені өмірдің өзі осылай алып келді. Өйтпесе машинист боламын деп кім ойлаған?! Бала кезімде журналистердің жұмысына қызығатынмын. Ол уақытта ойыншық аз заман. Ауладан ұзындау, сопақша келетін кез келген затты, не болмаса таяқ, сым секілді қолға ілінген дүниені микрофон қылып, бір-бірімізден сұхбат алып ойнаушы едік. Содан соң тігінге де өте жакын болдым. Амамыз кішкентайымыздан тігін тігу, көрпе көктеу, киіз басып, кілем тоқу секілді жұмыстардың бәрін үйреткен. Ою-өрнек салып тұрып, киізді қолдан көп басатынбыз. Бәлкім, бұл салаға келмегенімде не тігінші, не тілші болып кетер ме едім, кім біледі?! – деп жымияды Шынар ханым.

ӨНДІРІСТЕГІ ӘЛЕМІНДЕГІ ӨМІР: НӘЗІК БОЛМЫС, НЫҚ МІНЕЗ

Осылайша қайнаған қызу тіршілікке ете-не араласып кеткен ол уақыт өте келе кәсіби білімі мен біліктілігін шындай түсті. Тынымсыз еңбегінің арқасында талай шаруаны тиянақты тындырып отырды және сол әдетінен еш айныған жоқ. Содан бері аталған мекемеде жылдар бойы табан аудармай еңбек етіп, өзіне тиесілі міндетін үздіксіз атқарып келеді.

– Қазіргі таңдағы біздің мақсатымыз – Кентау қаласын сапалы әрі тұрақты түрде жылумен қамтамасыз ету. Жылу жүйесі көп қабатты тұрғын үйлерді, жеке тұрғын үйлерді, сондай-ақ мектептер, балабақшалар, ауруханалар, мемлекеттік мекемелер және басқа да әлеуметтік-экономикалық нысандарды толық қамтуға бағытталған. Қысқы ауысымда мұндағы жылу желілері үзіліссіз жұмыс істейді.

Біздің цехта бірнеше үлкен қазандықтар бар. Көмір жағу арқылы сол қазандықтардағы су қыздырылып, жоғары қысымды бу алынады. Алынған бу турбинаға бағытталып, турбинаның айналуы нәтижесінде электр және жылу энергиясы өндіріледі, – деп түсіндіреді ол жұмыс барысын.

Қаланың тұрақты жылумен қамтылуы гидравликалық режимнің дұрыс сақталуына тікелей байланысты. Яғни, жүйедегі судың қысымы мен айналымы нақты есептелген параметрлерге сай болуы қажет. Дәл осы талаптардың сақталуы жылу желілерінің сапалы әрі үзіліссіз жұмыс істеуін қамтамасыз етеді. Ал бұған жауапты – Шынар секілді машинист мамандар.

«Жұмысымды жақсы көремін...»

Әдетте мұндай өндіріс орындарында көп жағдайда ер адамдардың еңбек ететіні белгілі. Себебі ондағы жұмыс барысы негізінен әйел затына қол емес. Дей тұрғанмен аталған цехта Шынар Нұрташқызы секілді ер азаматтармен тең дәрежеде еңбек етіп жүрген тағы да бірнеше нәзік жандылар бар. Әйел адамдарға аса тән емес жұмыс болса да Шынар Шекербекова өз қызметін ерекше сүйіспеншілікпен атқаратынын айтады. Оның сөзінше бұл мамандық оған үлкен жауапкершілікті ғана емес, төзімділік пен кәсібилікті де үйреткен.

– Мұндағы жұмыстың салмағы оның жауапкершілігінің жоғарылығымен өлшенеді. Бізде қатаң бақылау болуы міндетті. Болмашы қателік кетер болса, бүкіл жүйенің істен шығуына себеп болуы мүмкін. Сондықтан бұл жұмыста салғырттық танытуға болмайды.

Бізге жұмыс барысы жыл он екі ай жүрмейді. Қыстық маусымда ғана жылу берілетіндіктен алты ай істеп, алты ай демалатынымыз бар. Ал жазды күні өкпе, сырлау, жөндеу жұмыстары қолға алынып, шаңтозаң, май болған жерлер тазаланады. Былайша айтқанда, қысқа дайындық жасалады. Оған біздер де қолғабыс етеміз. Ол үшін арнайы ақы да төленеді. Бұрын сондай алты айлық үзілістің уақытында «Басқа жұмыс іздеп көрсем бе екен?» деген ой ара-тұра қыла беріп қалатын. Қазір енді ешқандай ауысқым келмейді. Себебі жұмысымды жақсы көремін. Енді зейнеткерлікке де осы жерден шығамын деп ойлаймын.

Жыл өткен сайын мұндағы жағдай жақсарып келеді. Бұрын барлығы қол еңбегін қажет ететін, бәріне өзіміз жүгіретінбіз. Қазір

жүйе автоматтандырылып, компьютерге ендірілген. Бұрынғыдай анда-мұнда шапқыламай, жұмысымызды бір орында отырып істейміз.

Техникалық жабдықтар да шетінен жаңарып жатыр. Былтыр пешіміз, биыл қазандықтар жаңартылды. Су жүйесі жөнделді. Нәтижесінде жылу беру сапасы да айтарлықтай жақсарды.

Тағы бір қуантарлығы, былтырдан бастап жалақымызға экологиялық үстемасы қосылды. Қуанып қалдық. Себебі біз күні-түні ыстық жерде жүреміз, ол денсаулыққа зиян. Бір әттеген-айы зейнетке ертерек шығу мүмкіндігі қарастырылмаған. Бәлкім, бұл мәселе болашақта өз шешімін тауып қалар. Бастысы қысқы маусымда қалаға тұрақты жылу беріп, елдің алғысын алып жатырмыз. Бізге содан артық марапат жоқ, – дейді аға машинист.

Жылдар бойы жылу энергетикасы саласында үздіксіз еңбек етіп келе жатқан Шынар Шекербекова – бүгінде мол тәжірибе жинақтаған білікті маман. Ол өзі зейнеткерлік демалысқа шыққанға дейін еңбек жолындағы көрген-білген тәжірибесін кейінгі буынға үйретіп кетсем дейді. Бірақ, өкінішке орай, жұмысқа ынталы жастар қатары әзірге кемшін түсіп тұр.

– Қазір жастар Астана, Алматы секілді үлкен қалаларға құмар ғой. Бізге келіп, енді бастап үйреніп жатады да, жаздық маусымда басқа жаққа ауысып кетеді. Осы жағы аздап қынжылтады. Кезінде өзіміз де осы мекемеге жастай келіп, аға буыннан білім алғанымыз секілді біз де кейінгі буынға өзіміздің тәжірибемізді үйретіп, болашақта өз орнымызды беріп кетсек дейміз. Бірақ, тұрақтап қалатын жастар аз. Мұнда ең бастысы қызығушылық болу керек. Қызығушылық болмаса бәрі бекер.

Адамның бір жерде тұрақты еңбек етуі үшін ең алдымен нақты мақсаты болуы керек. Жалқаулық пен салғырттыққа жол бермей, бастаған ісін соңына дейін жеткізе білу өте маңызды. Өз мамандығын сүйіп, жұмысына жауапкершілікпен қараған адам ешқашан тез жалықпайды және оны оңайлықпен тастап кетпейді, – дейді Ш. Нұрташқызы.

Бір қаланы жылумен қамтып отырған өндіріс орны болған соң цехта қауіпсіздік жағы да қатаң қадағаланып отырады. Қызметкерлер арнайы формамен, каскамен жүруге міндеттелген. Қауіпсіздік шараларын сақтамаған жағдайда суға, буға күйіп қалу қаупі бар. Сондай-ақ, апатты жағдайлар орын алған кезде де жедел әрекет ету маңызды. Олай болмаған жағдайда бүкіл техника істен шығуы мүмкін.

– Техника болған соң бәрі болады емес пе, ойламаған жерден жарықтың өшіп қалуы, қазандық не насостың істен шығуы немесе трубаның жарылуы секілді келеңсіз жағдайлар ара-тұра орын алып қалып жатады. Сондай кездері шұғыл қимылдап, дереу насостарды өшіреміз. Өйткені генераторды аман алып қалу қажет. Егер жарық қайта қосылғанда бірден тоқ келетін болса, генератор аты-

мысыма көбірек мән беріп кететін секілдімін. Ауысыммен істейтін болған соң демалыс, мереке, сенбі-жексенбі деген болмайды. Себебі екі күн істеп, екі күн демаламыз. Жұмыс күндері таңертең сегізден кешкі сегізге дейін цехта жүреміз. Әр ауысымды кәдімгідей дайындықпен қабылдап аламын, ал тапсырған кезде «Бәрі дұрыс болса екен, апаттық жағдайлар орын алмаса екен, «сенің ауысымыңда мынадай қателік кетіпті» деген сөз келмесе екен» деп уайымдап жүремін. Қазіргі күні жұмысым өмірімнің маңызды әрі үлкен бір бөлшегіне айналып кеткендей.

Қыздарым Астанада тұрады. Оқуға барып, сол жакта қалып қойған. Олар бізді жандарына шақырып әлек. Мейлінше Астанаға көшіп барғанымызды қалайды. Ұлым Германияда жүрген соң бізді жалғызсырамын дейтін болар. Бірақ Кентау – үйренген қаламыз, мұнда үйренген ортамыз, үйренген жұмысымыз бар. Неге кетуіміз керек? Біз үшін Кентауға жетер жер жоқ. Шағын болса да өте

жақсы қала. Таза, ауасы салқын, халқы кішіпейіл. Мұнда жаңа үйлер салынып жатыр. Ғимараттар бой көтеруде. Жыл өткен сайын қаламыз жаңарып, жасарып, дамып келеді.

Жақында Астанаға қыздарыма қыдырып барып келгенмін. Көп жата алмадым, сәл күннен соң «қайтамынға» бастым. Адамдары суықтау секілді ме, әйтеуір үйіріне алмадым. Енді бізге елуден асқан шағымызда бөтен қалаға сіңісіп кетуіміз де қиындау-ау. Басқа жаққа көшіп барып, онда жаңа жұмыс орнын тауып, ол жерге үйренісеміз дегенше тағы да біраз жылдар керек шығар. Сондықтан жылы орнымыздан еш қозғалғымыз келмейді, – дейді ол.

Өз қаласына деген жылы сезімін осылай ерекше махаббатпен жеткізіп отырған Шынар Нұрташқызының патриотизм туралы да көзқарасын білгіміз келді. Оның пайымынша, патриотизм тек Отанға деген сүйіспеншілікпен ғана шектелмейді. Ол адамның күнделікті атқарып жүрген ісіне деген адалдығынан, өз мамандығына деген құрметінен және ел игілігі үшін аянбай еңбек етуінен көрінеді.

– Патриотизм – жұмысына деген адалдық, жұмысыңды беріліп істеу. «Беріліп істеу» деген сөздің ар жағында қаншама мән жатыр. Ол – жұмысыңды жақсы көру, немқұрайлыққа жол бермеу, жауапкершілік таныту. Ал патриот – өз жұмысына шын берілген адам. Сол жұмысқа барын да, нарын да салып, осыдан бір нәтиже шығарсам, өзімнен кейінгілерге үлгі болсам деп жүретін жан.

Бүгінде қоғамда патриот әйелдер де өте көп. Қай салаға көз жүгіртсек те, мейлі білім, мейлі медицина болсын, не болмаса өндіріс пен мемлекеттік қызметте болсын, тіпті кәсіпкерлік бағытта да олар өте табысты еңбек етіп жүр. Жұмыстың ауыр-жеңіліне қарамас-тан ерлермен қатар еңбектеніп, балаға да, үйге де уақыт тауып, бәріне үлгеріп жатыр. Оларды неге патриот деп атаймыз? Олар да – патриоттар. Өйткені олар сол тынымсыз еңбегінің арқасында қоғамның дамуына тамшыдай болса да үлес қосып келеді.

Табысты кәсіп ашып, үлкен ұжымдарды басқарып отырған, тұтас бір саланың дамуына серпін беріп жүрген, не болмаса мемлекеттік саланың басшылық қызметінде, саясатта белсенділік танытып жүрген нәзік жандыларымыз да бар. Мұның бәрі – елге қызмет ету. Оның ар жағында бүгінгі әйелдердің қайсарлығы мен еңбекқорлықтың бетбейнесі жатыр. Патриотизмнің бір көрінісі осы шығар, – дейді тәжірибелі маман.

Сұхбат барысында Шынар Шекербекованың бойынан көп адамда кездеспейтін бір қасиетті байқадық. Ол – табандылық. Өндіріс орнында дес бермей жылдар бойы еңбек ету оның өмірлік ұстанымына айналғандай. Мұндай табандылық адамды тұрақтылыққа алып келетіні анық. Ал тұрақтылық өз кезегінде табысқа жетелейді. Шынар Шекербекова – сол табандылығының арқасында өз еңбек жолында орнын таба білген жан. Бұл өмірде адал еңбектің жемісін көріп, өз кәсібінен қуаныш тапқан адамнан бақытты жан жоқ шығар, сірә?! Бүгінгі кейіпкеріміз де сол бақытты жандардың қатарынан болса керек...

М.ҚҰРБАНҚЫЗЫ

1 қазан – Халықаралық қарттар күні

ҚАРИЯЛАР ЕШҚАШАН ЕЛЕУСІЗ ҚАЛМАУЫ ТИІС

Қоғамның өркениеттік деңгейі оның әлсіз топтарға, соның ішінде аға буын өкілдеріне деген көзқарасынан да көрінеді. Өйткені ғұмырын отбасының берекесіне, елдің дамуына, кейінгі ұрпақтың тәрбиесіне арнаған жандарға құрмет көрсету – адамгершілік құндылықтардың бірі. Қарияны қадірлеу – қазақ халқының дүниетанымында ежелден орныққан ұстаным. «Қарты бар үйдің қазынасы бар» деген халық даналығы да үлкеннің өмірлік тәжірибесін, ақыл-парасатын кейінгі буын үшін баға жетпес мұра ретінде бағалағанын аңғартады.

Қазіргі таңда қарттарға деген қамқорлық тек дәстүрлі құрметпен шектелмей, әлеуметтік саясаттың маңызды бағыттарының біріне айналып отыр. Егде жастағы азаматтардың денсаулығын сақтау, олардың күнделікті тұрмысын жеңілдету, қоғам өмірінен шет қалмауына мүмкіндік жасау – әлеуметтік қолдаудың негізгі міндеттерінің қатарында. Әсіресе жалғызбасты немесе тұрақты күтімді қажет ететін қарттарға қолайлы орта қалыптастыру олардың өмір сапасына тікелей әсер етеді.

Халықаралық қарттар күні қарсаңында Түркістан облысының әкімі Нұралхан Көшеров Халықаралық қарттар күні қарсаңында облыстың жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасына қарасты «№2 арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығына» барып, ондағы қарияларды мерекемен құттықтады. Облыс әкімі аға буын өкілдерімен жүздесіп, қарияларға ерекше көңіл бөліп, сый-сияпат көрсетті. Әкім өз сөзінде қарттарды құрметтеу халқымыздың ежелден қалыптасқан дәстүрі екенін атап өтті.

– Қариялар – елдің қазынасы. Сіздер өмірлік тәжірибелеріңізбен кейінгі ұрпаққа бағыт-бағдар беріп, елдің өсіп-өркендеуіне өз үлестеріңізді қостыңыздар. Мемлекет үшін аға буынға қамқорлық жасау – маңызды міндет. Баршаңызға мықты денсаулық, ұзақ ғұмыр, отбасыларыңызға амандық тілеймін, – деді облыс әкімі.

№2 арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығында егде жастағы азаматтарға тәулік бойы әлеуметтік қызмет көрсетіліп, олардың тұрмыстық, медициналық, психологиялық және басқа да қажеттіліктеріне қолдау беріледі. Арнаулы әлеуметтік қызметтердің мақсаты – қарттардың қауіпсіз әрі қолайлы ортада өмір сүруіне жағдай жасау және олардың қоғаммен байланысын сақтауға мүмкіндік беру. Кездесу барысында облыс әкімі орталықтағы жағдаймен танысып, қызмет алушыларға көрсетілетін әлеуметтік көмектің сапасына да назар аударды.

Түркістан облысында қарттарға қолдау көрсету бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Өңірде 200 мыңнан астам зейнеткер бар. Сондай-ақ қарттардың белсенді өмір сүруіне жағдай жасау мақсатында 20-дан астам «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығы жұмыс істейді. Бұл орталықтарда 15 мыңнан астам зейнеткер түрлі әлеуметтік, мәдени және спорттық шараларға қатысып жүр. Орталықта 168 қызмет алушыға арнаулы әлеуметтік қызмет көрсетіледі. Оның 112-сі – ер адам, 56-сы – әйел. Қызмет алушылардың 64 мүмкіндігі шектеулі азамат тұрады.

Қарияға көрсетілген құрмет – өткенге тағзым ғана емес, келешекке деген жауапкершіліктің де көрінісі. Ең бастысы мұндай бастамалар жас ұрпаққа үлкенді сыйлау, қамқорлық таныту және адам өмірінің әр кезеңін қадірлеу құндылықтарын дәріптейді.

Дайындаған М.ЫБЫРАЙ

ЕЛІМІЗДЕГІ ЕҢ ҚАРТ ЗЕЙНЕТКЕР ҚАЙ ҚАЛАДА ТҰРАДЫ?

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы қазақстандықтар туралы қызықты статистика ұсынды, деп хабарлайды Zakon.kz. Мамандардың мәліметінше, қазір Қазақстанда 2,4 миллионнан астам адам зейнетақы төлемдерін алады. Олардың 64%-ы – әйелдер, 36%-ы – ерлер.

Зейнеткерлердің арасында ұзақ жасаған жандар да бар. Қазір елімізде жасы 100-ден асқан 44 зейнеткер тұрады.

Қазақстандағы ең қарт зейнеткер әйел 106 жаста. Ол Шымкентте тұрады. Үлкен әрі тату отбасы оны қамқорлығына алған. Ал ерлер арасында ең қарт зейнеткер – Алматының 104 жастағы тұрғыны Зұлхарнай Сейітов. Ол – Ұлы Отан соғысының ардагері, ғалым, биология ғылымдарының докторы, профессор және академик.

Зұлхарнай Сейітов Сталинград шайқасынан Берлинге дейінгі майдан жолын жүріп өткен. Соғыстан кейін өмірін ғылым мен ұстаздыққа арнаған. Еңбек еткен жылдары 150-ден астам ғылыми еңбек, монография және оқу құралының авторы атанған.

ҚАЗАҚ ҚАЗАНЫ ҚАЛАЙ ЕСТІРТКЕН?

Қазаны естірту – халықтың қайғыны жеңілдетіп, адам жүрегін аялай білген ең ізгі дәстүрі. Жақынын жоғалтқан жанға демеу болып, жұбату айту – бабалардан қалған үлкен мәдениет. Ешкім де пешенеге жазған тағдырынан қашып құтыла алмасы анық.

Жиренше шешеннің жары қайтыс болғанда...

Қазақтың пайымында кез келген өлім ағайын-туыстың, ауыл-аймақтың орны толмас ортақ қасіреті саналған. Өлім жайлы суық сөзді естіртудің өзіндік қалыптасқан жөн-жоралғысы болған. Мысалы, қазақ ешқашан да жасқа, балаға қаза туралы айтқызбаған. Ажалдың айтып келмейтіні рас, бірақ мұндайда қазақта туған-туыс, көрші-қолаң лезде жиналып, алыс-жақынға хабар жеткізуді ақыл тоқтатқан, көргені мен түйгені көп жанға тапсырған.

Сондай-ақ, дүниеден қайтқан адам сыртта жүріп жантәсілім етсе, үйіне кез келгеннен хабар айтып жібере салмаған. Мұндай жауапкершілігі мен салмағы ауыр міндетті елдің үлкені, ақсақалдары өз мойнына алып, тұспалдап барып естірткен. Қазақтың тарихында бұған байланысты мысал көп. Оны айтудың өзінде үлкен бір пәлсапа жатыр.

Жиренше шешеннің жары қайтыс болғанда өзі үйінде болмапты. Қарашаш өмірден өткенін жеткізу хан Жәнібекке бұйырыпты.

- Әкесі өлген қалай болады?
- Әкесі өлсе асқар тауы құлағанмен бірдей болады.
- Шешесі өлген қалай болады?
- Ағар бұлағы суалғанмен бірдей болады.
- Ағасы өлген қалай болады?
- Оң қанаты қайрылғанмен бірдей болады.
- Інісі өлген қалай болады?
- Сол қанаты қайрылғанмен бірдей болады.
- Апа-қарындасы өлген қалай болады?
- Ұзын өрісі қысқарғанмен бірдей болады.
- Қатыны өлген қалай болады? – дегенде хан қамшысын екі бүктеп, шалт жүгініп, қамшысына сүйеніп отыр екен. Қамшының сабы шарт етіп сынып, үзіліп кетіпті.
- Қамшының сабы сынғандай болады, – деп жауап берген Жиренше Қарашашының өмірден өткенін түсінеді.

Бөгенбайдың өлімі

Қазақта «Қамшының сабындай қысқа ғұмыр» деген сөз бар. Демек, сынған қамшы арқылы үзілген, күйреген өмірді көріп, түйсіне аламыз. Кейбіреулер қамшы деген ағаштан жасалады, сынса жөндеп алуға болады ғой деп ойлауы мүмкін. Бірақ бұл естіртудің мәні тым тереңде жатыр. Естіртудің негізгі ерекшелігі – астарлау, тұспалдау. Әңгіме алыстан басталады: пәни дүниенің жалғандығы, өмірдің қысқалығы, тағдырдың бұлжымастығы туралы сөз қозғалады. Содан кейін ғана қаза туралы хабар біртіндеп жеткізіледі. Соның ішінде кең таралған үлгілер: «Аққу ұшып көлге кетті, сұңқар ұшып шөлге кетті. Ол адасып кеткен жоқ, әркім барар жерге кетті», «Тұлпардың тұяғы кетіледі, қыранның қанаты сетіледі, бүтін тұратын дүние жоқ», «Алып арыстан құласа, жан беруші бар ма екен? Аққан дария құрыса, су беруші бар ма екен?».

Сол секілді Үмбетей жырау Абылай ханға Бөгенбай батырдың қазасын: «Ей, Абылай, Абылай, Абылай ханым, бұл қалай? Бұл қалайдан сескеніп, сөзімді қойма тыңдамай», – деп бастап, батырдың ерліктерін еске салып, ақырында «Батырың өлді Бөгенбай!» деп естірткен екен.

Шоқан өмірден өткенде...

Ел аузындағы әңгімелерге қарағанда, белгілі ағартушы әрі саяхатшы Шоқан Уәлиханов қайтыс болғанда Тезек төре оны Шыңғыс сұлтанға елдің басты адамдары арқылы естірткен деседі. Аталған оқыс оқиға «Бабалар сөзі» жинағында былай суреттеледі: «Тезектің суыт хабарлауы бойынша, Атығай Келдібек би мен Әділбек батыр көп нөкер ертіп, Шыңғыс сұлтанның үйіне келіп түседі. Келсе сұлтан іштей сескеніп отыр екен. Келдібек би ойлы пішінмен жадырай сөйлеп:

- Төре, дүниеде не қымбат? – дейді.
- Адам қымбат, – депті Шыңғыс.
- Адамға не қымбат?

– Бала қымбат, егер сүйеніш болар перзент туса.

- Жансызда не қымбат екен?
- Жансызда қымбат гауһар деуші еді...
- Теңіз тұңғиығында жатқан сол гауһардың да иесі бола ма?
- Е, иесіз дүние бар дейсің бе, әр нәрсенің екі иесі бар ғой.
- Егер осы жанды-жансыз ең қымбаттыға сол екі иесі таласса, қайсысы алар еді, – дегенде, Шыңғыс төре: «Ең күштісі, күштісі алады», – деп өз санын бір соғыпты да: «Менің гауһарым Мұхаммед Қанапияға Тәңірдің оғы тиген екен ғой», – деген екен. Сонда Келдібек би тоқтау айтып:

– Уа, Сұлтан, бала сіздікі еді, бақыты халықтікі еді. Пұлсыз берді, құнсыз алды, не шара! – деген екен.

Кейде қазаны күй арқылы естірткен. Атақты «Ақсақ құлан» күйі Жошы ханға ұлының өлімін хабарлаған деген аңыз бар. Қобыздың зарлы үні арқылы да хабар жеткен жағдайлар белгілі.

Қайғылы хабарды астарлап жеткізген

Аталарымыздан естіген тағы бір әңгіме. Баяғыда жасы жетпісті желкелеп қалған ақсақалдың аң аулауға кеткен жалғыз ұлы далада қайтыс болыпты. Астындағы аты тастан құлап мерт болған жігіттің мәйітін көрші ауылдың жігіттері көріп, ауылдағы ақсақалдарға жеткізіпті. Үлкендер жылдам ақылдасып, жігіттің қазасын естіртуге осы ауылға жолаушылап келіп жатқан ақсақалдың қасына бір жігіт қосып, екі кісіні аттандырады. Екеуі түс ауа ақсақалдың үйіне келіп түседі.

Бейтаныс жолаушылардың сәлемін алып, төрге оздырған ақсақал «Ал, қайдан жүрсіздер?» дегендей бұрылып қарағанда естіртуге келген кісі: «Біз бір алыс жақтан келе жатқан жолаушы едік, жолда әңгімелесіп келе жатып бір сұраққа жауап таппай, жолдағы ауылға түстік. Ол ауылдың ақсақалдарынан сұрап едік, алға жүре берсеңіздер, таудың етегінде жалғыз үй отыр, сол үйдегі ақсақалдан сұраңыздар деп бізді осылай жіберді», – дейді. «Ол қандай сұрақ екен?» – дейді ақсақал әлденеден сезіктеніп.

– Сіз бір күні керуен жолында келе жатып ат басындай алтын тауып алдыңыз дейік, қуана қой-ныңызға салдыңыз, үйге алып келіп үй ішіңізді қуанттыңыз, айнала туыс мәз болысты, ептеп шетінен жұмсадыңыз. Алайда бір күні сол алтынды жоғалтқан керуен иесі келіп, алтынның таныса, сол алтын иесінікі бола ма, кімдікі болады? – депті. Сонда бұл сөзді тегін айтып отырмағанын анық білген ақсақал ауыр күрсініп, кемпірін қасына шақырып:

– Әй кемпір, кел жақында, қолымыздан жасап алғанымыз рас, баламызды иесі алған екен, алтын иесінікі болады, иесінікі болады ғой, – деп кемсеңдеп жылап жіберген екен. Естіртіп отырған ақсақал ары қарай тоқтау айтып, сабырға шақырғанша іргені дүбірлетіп көрші ауылдың қадірлі ақсақалдары аттан түсіп, сау етіп кіріп келеді. Бет көрісіп, көңіл айтады.

Заманауи хабарласу құралдары, ондағы интернет көп жағдайда алысты жақын, баяуды тез ететіні рас. Бірақ жақыны қаза тапқан адамға хабарласып, «Осы туысың қайтыс болды» деп, сүйінші сұрағандай асығыс жеткізудің қажеті жоқ. Өйткені оның да сол жерде жүрегі тоқтап не есінен айырылып қалуы мүмкін. Сол себепті жақын жерде болса, екі-үш адаммен барып естіртіп, ал алыста болса (басқа қалада тұратын жақындары, оқуда жүрген баласы, тұрмысқа шыққан қызы, т.б.), алдымен ол араласатын жанындағы адамдарға хабар беріп, солар арқылы естірту керек.

Есбол АСЫЛБЕКОВ

«ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК» АҚ-НЫҢ СЕНІМДІ ӨКІЛІ, КЕПІЛГЕ ҚОЙЫЛҒАН МҮЛІККЕ САУДА-САТТЫҚ ЖАРИЯЛАЙДЫ

№1 лот, Chevrolet Onix, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №201APL13, түсі – сұр. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 1 415 100 (Бір миллион төрт жүз он бес мың жүз) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 70 755 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 14 151 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№2 лот, Kia Rio, шығарылған жылы 2015, тіркеу нөмірі №493ALF17, түсі – сұр. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 2 580 750 (Екі миллион бес жүз сексен мың жеті жүз елу) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 129 037,50 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 25 807,50 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№3 лот, Hyundai Elantra, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №584AMJ17, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 5 785 763 (Бес миллион жеті жүз сексен бес мың жеті жүз алпыс үш) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 289 288.15 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 57 857.63 теңге.

Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№4 лот, Chevrolet Cobalt, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №608AMZ01, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 2 616 000 (Екі миллион алты жүз он алты мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 130 800 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 26 160 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№5 лот, Toyota Camry, шығарылған жылы 2014, тіркеу нөмірі №880ACX17, түсі – кара. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 7 943 250 (Жеті миллион тоғыз жүз қырық үш мың екі жүз елу) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 397 162,50 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 79 432,50 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№6 лот, Toyota Sienna, шығарылған жылы 2017, тіркеу нөмірі №517ALF17, түсі – сұр. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 10 197 000 (Он миллион бір жүз тоқсан жеті мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 509 850 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 101 970 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№7 лот, Changan CS55 Plus, шығарылған жылы 2024, тіркеу нөмірі №857AZF13, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 6 225 188 (Алты миллион екі жүз жиырма бес мың бір жүз сексен сегіз) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 311 259.40 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 62 251.88 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№8 лот, Chery Tiggo 4 PRO, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №404AUG13, түсі – сұр.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 687 200 (Төрт миллион алты жүз сексен жеті мың екі жүз) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 234 360 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 46 872 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№9 лот, Chery Tiggo 4 PRO, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №017AQM13, түсі – көк.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 114 000 (Төрт миллион бір жүз он төрт мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 205 700 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 41 140 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№10 лот, Lada Granta, шығарылған жылы 2022, тіркеу нөмірі №562ATS13, түсі – сұр. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 2 883 000 (Екі миллион сегіз жүз сексен үш мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 144 150 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 28 830 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№11 лот, Chevrolet Cobalt, шығарылған жылы 2024, тіркеу нөмірі №334AZE13, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 060 000 (Төрт миллион алпыс мың) теңге. Кепілдік жарна мөлшері – 203 000 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 40 600 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№12 лот, Kia Sportage, шығарылған жылы 2024, тіркеу нөмірі №423AYT13, түсі – ақ. Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 8 709 000 (Сегіз миллион жеті жүз тоғыз мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 435 450 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 87 090 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№13 лот, GEELY Coolray, шығарылған жылы 2024, тіркеу нөмірі №274ARF17, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 158 000 (Төрт миллион бір жүз елу сегіз мың) теңге.

теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 207 900 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 41 580 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№14 лот, Chevrolet Onix, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №485AMJ17, түсі – сұр.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 287 000 (Төрт миллион екі жүз сексен жеті мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 214 350 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 42 870 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№15 лот, KIA K5, шығарылған жылы 2019, тіркеу нөмірі №209AIR17, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 830 000 (Төрт миллион сегіз жүз отыз мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 241 500 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 48 300 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№16 лот, Chevrolet Cobalt, шығарылған жылы 2022, тіркеу нөмірі №423APC13, түсі – сұр.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 3 560 000 (Үш миллион бес жүз алпыс мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 178 000 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 35 600 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№17 лот, Chevrolet Cobalt, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №454AJG17, түсі – сұр.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 3 702 400 (Үш миллион жеті жүз екі мың төрт жүз) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 185 120 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 37 024 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№18 лот, Kia Rio, шығарылған жылы 2014, тіркеу нөмірі №236AJI17, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 2610 000 (Екі миллион алты жүз он мың) теңге. Кепілдік жарна мөлшері – 130 500 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 26 100 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№19 лот, Nissan Teana, шығарылған жылы 2014, тіркеу нөмірі №743AIO17, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 3 529 350 (Үш миллион бес жүз жиырма тоғыз мың үш жүз елу) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 176 467,50 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 35 293,50 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№20 лот, Chevrolet Cobalt, шығарылған жылы 2023, тіркеу нөмірі №691AJT17, түсі – көк.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 4 188 000 (Төрт миллион бір жүз сексен сегіз мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 209 400 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 41 880 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

№21 лот, Kia Stinger, шығарылған жылы 2019, тіркеу нөмірі №0100MG10, түсі – ақ.

Кепілге салынған мүліктің бастапқы құны: 10 304 000 (Он миллион үш жүз төрт мың) теңге.

Кепілдік жарна мөлшері – 515 200 теңге. Қадамды ұлғайту мөлшері – 103 040 теңге. Сауда-саттық әдісі - ағылшындық.

Сауда – саттық: 2026 жылы «12» қазан, сағат 11:00-де, ағылшындық әдісі (бағаны көтеру) бойынша Шымкент қаласы, Тамірлан тас жолы, №1В, проблемалық несие өндіру бөлімі кабинеті, мекен-жайында орналасқан «Еуразиялық Банк» АҚ-ның филиалы ғимаратында болады.

Сауда-саттыққа қатысу үшін сауда-саттыққа қатысу туралы өтініш беру және «Еуразиялық Банк» АҚ-ның Шымкент қаласының филиалының №KZ4194800KZT28600309 шотына (БСК: EURIKZKA, БСН: 950240000112) кепілді жарна енгізу кезек:

Сауда-саттыққа қатысу үшін берілетін өтініштер сенім білдірілген тұлғамен Шымкент қаласы, Тамірлан тас жолы, №1В адресі бойынша, «08» қазан 2026 жылы сағат 15:00-ге дейін қабылданады:

Толық төлем мөлшерін 2026 жылы «14» қазан сағат 17:00 дейін жасау керек, болмаған жағдайда кепілді жарна қайтарылмайды.

Деректемелер үшін сенім білдірілген тұлғаға Шымкент қаласы, Тамерлан тас жолы, №1В, проблемалық несие өндіру бөлімі кабинеті бойынша орналасқан «Еуразиялық Банк» АҚ-ның филиалына, хабарласуға болады. Тел.: +7 747 900 60 00, +7 702 839 93 94.

Сауда-саттық бойынша сенім білдірілген тұлға:
Усупов Алмас Жаркинбекович,
Бейсенбаев Қалижан Әнуарбекұлы.

ДОВЕРЕННОЕ ЛИЦО АО «ЕВРАЗИЙСКИЙ БАНК» ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ НА ЗАЛОЖЕННОЕ ИМУЩЕСТВО

Лот №1, Chevrolet Onix, 2023 года выпуска, регистрационный номер №201APL13, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 1 415 100 (Один миллион четыреста пятьдесят тысяч сто) тенге

Гарантийный взнос – 70 755 тенге

Шаг повышения – 14 151 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №2, Kia Rio, 2015 года выпуска, регистрационный номер №493ALF17, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 2 580 750 Два миллиона пятьсот восемьдесят тысяч семьсот пятьдесят) тенге

Гарантийный взнос – 129 037,50 тенге

Шаг повышения – 25 807,50 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №3, Hyundai Elantra, 2023 года выпуска, регистрационный номер №584AMJ17, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 5 785 763 (Пять миллионов семьсот восемьдесят пять тысяч семьсот шестьдесят три) тенге

Гарантийный взнос – 289 288,15 тенге

Шаг повышения – 57 857,63 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №4, Chevrolet Cobalt, 2023 года выпуска, регистрационный номер №608AMZ01, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 2 616 000 (Два миллиона шестьсот шестнадцать тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 130 800 тенге

Шаг повышения – 26 160 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №5, Toyota Camry, 2014 года выпуска, регистрационный номер №880ACX17, цвет – черный.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 7 943 250 (Семь миллионов девятьсот сорок три тысячи двести пятьдесят) тенге

Гарантийный взнос – 397 162,50 тенге

Шаг повышения – 79 432,50 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №6, Toyota Sienna, 2017 года выпуска, регистрационный номер №517ALF17, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 10 197 000 (Десять миллионов сто девяносто семь тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 509 850 тенге

Шаг повышения – 101 970 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №7, Changan CS55 Plus, 2024 года выпуска, регистрационный номер №857AZF13, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 6 225 188 (Шесть миллионов двести двадцать пять тысяч сто восемьдесят восемь) тенге

Гарантийный взнос – 311 259,40 тенге

Шаг повышения – 62 251,88 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №8, Chery Tiggo 4 PRO, 2023 года выпуска, регистрационный номер №404AUG13, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 687 200 (Четыре миллиона шестьсот восемьдесят семь тысяч двести) тенге

Гарантийный взнос – 234 360 тенге

Шаг повышения – 46 872 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №9, Chery Tiggo 4 PRO, 2023 года выпуска, регистрационный номер №017AQM13, цвет – синий.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 114 000 (Четыре миллиона сто сорок четыре тысячи) тенге

Гарантийный взнос – 205 700 тенге

Шаг повышения – 41 140 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №10, Lada Granta, 2022 года выпуска, регистрационный номер №562ATS13, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 2 883 000 (Два миллиона восемьсот восемьдесят три тысячи) тенге

Гарантийный взнос – 144 150 тенге

Шаг повышения – 28 830 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №11, Chevrolet Cobalt, 2024 года выпуска, регистрационный номер №334AZE13, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 060 000 (Четыре миллиона шестьдесят тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 203 000 тенге

Шаг повышения – 40 600 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №12, Kia Sportage, 2024 года выпуска, регистрационный номер №423AYT13, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 8 709 000 (Восемь миллионов семьсот девять тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 435 450 тенге

Шаг повышения – 87 090 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №13, GEELY Coolray, 2024 года выпуска, регистрационный номер №274ARF17, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 158 000 (Четыре миллиона сто пятьдесят восемь тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 207 900 тенге

Шаг повышения – 41 580 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №14, Chevrolet Onix, 2023 года выпуска, регистрационный номер №485AMJ17, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 287 000 (Четыре миллиона двести восемьдесят семь тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 214 350 тенге

Шаг повышения – 42 870 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №15, KIA K5, 2019 года выпуска, регистрационный номер №209AIR17, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 830 000 (Четыре миллиона восемьсот тридцать тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 241 500 тенге

Шаг повышения – 48 300 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №16, Chevrolet Cobalt, 2022 года выпуска, регистрационный номер №423APC13, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 3 560 000 (Три миллиона пятьсот шестьдесят тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 178 000 тенге

Шаг повышения – 35 600 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №17, Chevrolet Cobalt, 2023 года выпуска, регистрационный номер №454AJG17, цвет – серый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 3 702 400 (Три миллиона семьсот две тысячи четыреста) тенге

Гарантийный взнос – 185 120 тенге

Шаг повышения – 37 024 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №18, Kia Rio, 2014 года выпуска, регистрационный номер №236AJI17, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 2 610 000 (Два миллиона шестьсот десять тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 130 500 тенге

Шаг повышения – 26 100 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №19, Nissan Teana, 2014 года выпуска, регистрационный номер №743AIO17, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 3 529 350 (Три миллиона пятьсот двадцать девять тысяч триста пятьдесят) тенге

Гарантийный взнос – 176 467,50 тенге

Шаг повышения – 35 293,50 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №20, Chevrolet Cobalt, 2023 года выпуска, регистрационный номер №691AJT17, цвет – синий.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 4 188 000 (Четыре миллиона сто восемьдесят восемь тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 209 400 тенге

Шаг повышения – 41 880 тенге

Метод торгов – английский.

Лот №21, Kia Stinger, 2019 года выпуска, регистрационный номер №0100MG10, цвет – белый.

Стартовая стоимость на заложенное имущество: 10 304 000 (Десять миллионов триста сорок тысяч) тенге

Гарантийный взнос – 515 200 тенге

Шаг повышения – 103 040 тенге

Метод торгов – английский.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Алматы» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» АҚ «Алматы IT-хабы – Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Көктем-3 шағынауданы, 22-үй мекенжайында орналасқан ауданды 9461,6 м² болатын әкімшілік ғимаратты күрделі жөндеу». Жобасы бойынша "қоршаған ортаны қорғау" бөлімі бойынша қоғамдық талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Жоба бойынша құжаттама орналастырылған сайттың мекенжайы <https://ndbecology.gov.kz/>, сондай-ақ осы сайтта жоба бойынша ескертулер мен ұсыныстар қабылданады. Құжаттама 2026 жылғы 2 қазаннан бастап бес жұмыс күні ішінде қолжетімді болады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Orzax Central Asia» ЖШС «Түркістан облысындағы «ТҮРАН» АЭА-да орналасқан ББК мен дәрумендер өндіретін фабрика» жобасы бойынша "қоршаған ортаны қорғау" бөлімі бойынша қоғамдық талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Жоба бойынша құжаттама орналастырылған сайттың мекенжайы <https://ndbecology.gov.kz/>, сондай-ақ осы сайтта жоба бойынша ескертулер мен ұсыныстар қабылданады. Құжаттама 2026 жылғы 9 қазаннан бастап бес жұмыс күні ішінде қолжетімді болады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«QPC» ЖШС 09.10.2026-15.10.2026 аралығында «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша: "Алматы қаласы, Медеу ауданы, Халиуллин көшесі, 142/3 уч. мекенжайы бойынша салынған үй-жайлары және жерасты паркінгі бар көппәтерлі тұрғын үй кешені" (сыртқы инженерлік желілерсіз) жұмыс жобасына талқылау түрінде қоғамдық тыңдаулар ақпараттық жүйеде (ndbecology.gov.kz) өткізіледі.

Ескертулер мен ұсыныстар беру үшін «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың ұлттық деректер банкі» сайтында (ndbecology.gov.kz.) жобалық құжаттама пакетімен танысуға болады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«QPC» ЖШС 09.10.2026-15.10.2026 ж. аралығында «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша: "Алматы қаласы, Медеу ауданы, Халиуллин көшесі, 142/5 уч. мекенжайы бойынша салынған үй-жайлары және жерасты паркінгі бар көппәтерлі тұрғын үй кешені" (сыртқы инженерлік желілерсіз) жұмыс жобасына талқылау түрінде қоғамдық тыңдаулар ақпараттық жүйеде (ndbecology.gov.kz) өткізіледі.

Ескертулер мен ұсыныстар беру үшін «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың ұлттық деректер банкі» сайтында (ndbecology.gov.kz.) жобалық құжаттама пакетімен танысуға болады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«ЭКО-МТ» ЖШС «Түркістан облысы Түлкібас ауданындағы Санлақ кен орнында құм-киршық тас қоспасын өндіруге байланысты салдарды жою жоспары». Жобасы бойынша "қоршаған ортаны қорғау" бөлімі бойынша қоғамдық талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Жоба бойынша құжаттама орналастырылған сайттың мекенжайы <https://ndbecology.gov.kz/>, сондай-ақ осы сайтта жоба бойынша ескертулер мен ұсыныстар қабылданады. Құжаттама 2026 жылғы 9 қазаннан бастап он жұмыс күні ішінде қол жетімді болады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Тайқонур Қышқыл Зауыты» ЖШС «Түркістан облысы, Тайқоңыр елді мекенінде қуаттылығы жылына 800 мың тонна күкірт қышқылын өндіретін зауыт құрылысы» жобасы бойынша I санаттағы объектіге әсер етуге рұқсат алу үшін материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Тыңдау 2026 жылғы 12 қарашада сағат 15:00-де Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек кенті,

Тайқоңыр елді мекені., Тұлпар көшесі 1., Демур мәдениет сарайы. мекенжайы бойынша өтеді, Zoom сілтемесі:

<https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a10a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Конференция идентификаторы: 616 540 8596, Код доступа: 123456.

Әсер ету аумағы: 45°29'87.58"C, 67°60'53.37"B

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – "Түркістан облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ Тел: 8725-33-5-98-49. Ескертулер мен ұсыныстар қабылданатын жергілікті атқарушы органның электрондық пошта мекенжайы <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar/Contacts?lang=ru> сондай-ақ ресми сайт <https://ndbecology.gov.kz/>, электрондық пошта: a.erkebai@ontustik.gov.kz. Жоба бойынша құжаттама <https://ndbecology.gov.kz/>. Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері: «Тайқонур Қышқыл Зауыты» ЖШС, БСН: 230340040036, заңды мекенжайы: Түркістан облысы, Созақ ауданы, Таукент а.о., Таукент а.д./а.1, Ықшамауданы № 49 үй. Құжаттаманы әзірлеушінің атауы және байланыс деректері: «Қаз Гранд Эко Проект» ЖШС, тел:8(775)3245005 Шымкент қаласы, Байтұрсынов көшесі 20 б. БСН 111040001588. Қосымша ақпаратты мына жерден алуға болады: 87753245005, sholpik-@mail.ru.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Балмуздақ» ЖШС ««Балмуздақ» ЖШС-нің балмұздақ өндіретін кәсіпорнының саркынды суларын тазарту құрылыстары» жобасы бойынша II санаттағы объектіге әсер етуге рұқсат алу үшін материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Тыңдау 2026 жылғы 17 қарашада сағат 15:00-де Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Биринши Мамыр а.о., Биринши Мамыр а., Сағтар Ерубаев көшесі, 7, мекенжайы бойынша өтеді, Zoom сілтемесі: <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a10a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Конференция идентификаторы: 616 540 8596, Кіру коды: 123456.

Әсер ету аумағы: 42°10'14.58"C, 69 °87'97.42"B

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – "Түркістан облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ Тел: 8725-33-5-98-49. Ескертулер мен ұсыныстар қабылданатын жергілікті атқарушы органның электрондық пошта мекенжайы <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar/Contacts?lang=ru> сондай-ақ ресми сайт <https://ndbecology.gov.kz/>, электрондық пошта: a.erkebai@ontustik.gov.kz. жоба бойынша

құжаттама <https://ndbecology.gov.kz/>. Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері: «Балмұздақ» ЖШС, БСН: 980340001506, мекенжайы: Түркістан облысы, Төлеби ауданы, Биринши Мамыр а.о., Биринши Мамыр а., Сағтар Ерубаев көшесі, 7. Құжаттаманы әзірлеушінің атауы және байланыс деректері: "Қаз Гранд Эко Проект" ЖШС, тел, 8(775)3245005 Шымкент қаласы, Байтұрсынов көшесі 20 б.БСН 111040001588. Қосымша ақпаратты мына жерден алуға болады: 87753245005 sholpik-@mail.ru.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

АО «Социально-предпринимательская корпорация «Алматы» проводит общественные слушания посредством публичных обсуждений по раздел «Охрана окружающей среды» по проекту «Капитальный ремонт административного здания Алматы IT-хаб общей площадью 9461,6 м², расположенного по адресу: г. Алматы, Бостандыкский район, мкр. Коктем-3, д. 22». Документация по проекту размещена на сайте <https://ndbecology.gov.kz/>, на данном сайте также принимаются замечания и предложения по проекту. Документация будет доступна с 2 августа 2026 года в течение пяти рабочих дней.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Orzax Central Asia» проводит общественные слушания посредством публичных обсуждений по раздел «Охрана окружающей среды» по проекту «Фабрика по производству БАДов и витаминов, расположенная в СЭЗ «ТҮРАН» Туркестанской области». Документация по проекту размещена на сайте <https://ndbecology.gov.kz/>, на данном сайте также принимаются замечания и предложения по проекту. Документация будет доступна с 9 октября 2026 года в течение пяти рабочих дней.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «QPC» сообщает о том, что в период с 09.10.2026-15.10.2026 года на информационной системе (ndbecology.gov.kz) будут проводиться общественные слушания в форме публичного обсуждения по Раздел «Охрана окружающей среды» к рабочему проекту «Многokвартирный жилой комплекс со встроенными помещениями и подземным паркингом по адресу: г.Алматы, р-н Медеуский, ул. Халиуллина, уч. 142/3» (без наружных инженерных сетей).

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» (ndbecology.gov.kz) для предоставления замечаний и предложений.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «QPC» сообщает о том, что в период с 09.10.2026-15.10.2026 года на информационной системе (ndbecology.gov.kz) будут проводиться общественные слушания в форме публичного обсуждения по Раздел «Охрана окружающей среды» к рабочему проекту «Многokвартирный жилой комплекс со встроенными помещениями и подземным паркингом по адресу: г.Алматы, р-н Медеуский, ул. Халиуллина, уч. 142/5» (без наружных инженерных сетей).

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» (ndbecology.gov.kz) для предоставления замечаний и предложений.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «ЭКО-МТ» проводит общественные слушания посредством публичных обсуждений по раздел «Охрана окружающей среды» по проекту «ПЛАН ЛИКВИДАЦИИ последствий связанный с проведением добычи песчано-гравийной смеси на месторождении Санлак в Толькубасском районе Туркестанской области». Документация по проекту размещена на сайте <https://ndbecology.gov.kz/>, на данном сайте также принимаются замечания и предложения по проекту. Документация будет доступна с 9 октября 2026 года в течение десять рабочих дней.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Тайқонур Қышқыл Зауыты» проводит общественные слушания по материалам для получения Разрешения на воздействие для объекта I категории по проекту «Строительство сернокислотного завода мощностью 800 тыс. тонн в год в пос. Тайқонур Туркестанской области».Слушания состоятся 12 ноября 2026 г. в 15:00 по адресу Туркестанская область, Сузакский район, Қыземшекская п.а., с.Тайқонур., ул.Тұлпар 1., дворец культуры Демур.ссылка Zoom: <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a10a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Идентификатор конференции: 616 540 8596, Код доступа: 123456

Территория воздействия: 45°29'87.58"C, 67°60'53.37"B

Местный исполнительный орган ответственный за организацию общественных слушаний – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области»

Тел:8725-33-5-98-49. Адрес электронной почты местного исполнительного органа, где принимаются замечания и предложения <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar/Contacts?lang=ru>, так же официальный сайт <https://ndbecology.gov.kz/>, электронная почта: a.erkebai@ontustik.gov.kz. Документация по проекту размещена на <https://ndbecology.gov.kz/>. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности: Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности:

ТОО «Тайқонур Қышқыл Зауыты» БИН: 230340040036, Юридический адрес: Туркестанская область, Сузакский район, с.о.Таукент, с.Таукент, мкр.1 Ықшамаудан, дом № 49. Наименование и контактные данные разработчика документации: ТОО «Қаз Гранд Эко Проект», тел, 8(775)3245005 город Шымкент ул.Байтұрсынова 20 б. БИН 111040001588. Дополнительную информацию можно получить по: 87753245005, sholpik-@mail.ru.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Балмуздақ» проводит общественные слушания по материалам для получения Разрешения на воздействие для объекта II категории по проекту «Очистные сооружения сточных вод предприятия по производству мороженого ТОО «Балмуздақ»».Слушания состоятся 17 ноября 2026 г. в 15:00 по адресу Туркестанская область, Тoleбийский район, с.о.Биринши Мамыр, с.Биринши

Мамыр, ул.Сағтара Ерубаева,7, ссылка Zoom:

<https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a10a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Идентификатор конференции: 616 540 8596, Код доступа: 123456

Территория воздействия: 42°10'14.58"C, 69 °87'97.42"B

Местный исполнительный орган ответственный за организацию общественных слушаний – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области»

Тел:8725-33-5-98-49. Адрес электронной почты местного исполнительного органа, где принимаются замечания и предложения <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigiresurstar/Contacts?lang=ru>, так же официальный сайт <https://ndbecology.gov.kz/>,электронная почта:a.erkebai@ontustik.gov.kz. Документация по проекту размещена на <https://ndbecology.gov.kz/>. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности: ТОО «Балмуздақ», БИН: 980340001506, адрес: Туркестанская область, Тoleбийский район, с. Биринши Мамыр, ул. С.Ерубаева, зд.7. Наименование и контактные данные разработчика документации: ТОО «Қаз Гранд Эко Проект», тел 8(775)3245005 город Шымкент ул. Байтұрсынова 20б. БИН 111040001588. Дополнительную информацию можно получить по: 87753245005, sholpik-@mail.ru.

Редакция мекен-жайы: Шымкент қаласы, Ақпан батыр көшесі, 7. E-mail: kyzmet_kz@mail.ru

Меншік иесі:
“Қызмет Газеті” ЖШС

Директор:
Бейсенкүл НАРЫМБЕТОВА

Бас редактор:
Мақпал ҚҰРБАНҚЫЗЫ

Тілші:
Сейдалы ДҮЙСЕБАЙҰЛЫ
Әлия ӘУЕСБЕКОВА

Тарату бөлімі:
Дина ХАЙМЕТОВА
+7771 66 88 765,
+7775 650 27 75

Газет 2009 жылдың
29 мамырында ҚР
Мәдениет және
ақпарат
министрлігінде
тіркеліп, мерзімді
баспасөз
басылымдарын есепке
алу туралы №10166-Г
куәлігі берілген.

Редакция авторлар мақаласына, жарнама мазмұнына жауап бермейді. Авторлар қолжазбасы өңделмейді және кері қайтарылмайды. «Қызмет» газетінде жарияланған материалдар мен суреттерді көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті. Газетте жарияланған жарнама мәтіні мен сапасына редакция жауап бермейді. Газеттің кейбір материалдары мен суреттері интернет желісінен алынған.

Газет
жұма күндері шығады

Газет «М-press» ЖШС
Баспа үйінде басылды.
Шымкент қаласы,
А.Байтұрсынов к-сі, 18-үй

Таралымы 3100 дана.
Тапсырыс